

Euroopan rautatievirasto

**Yhteentoimivuuden teknisten eritelmien (YTE:ien)
soveltamisopas**

**Heinäkuun 13. päivänä 2007 annetun yleisen toimeksiannon
K(2007)3371 mukainen**

Rautatieviraston viite:	ERA/GUI/07-2011/INT
Rautatieviraston versio:	1.02
Päivämäärä:	30.11.2012

Asiakirjan laatija	Euroopan rautatievirasto Rue Marc Lefrancq, 120 BP 20392 F-59307 Valenciennes Cedex Ranska
Asiakirjalaji:	Opas
Asiakirjan tila:	Julkinen

0. ASIAKIRJAA KOSKEVIA TIETOJA

0.1. Muutoshistoria

Taulukko 1: Asiakirjan tila

Versio päiväys	Tekijä(t)	Osan numero	Muutoksen kuvaus
Oppaan versio 1.0 18.4.2011	ERA IU	Kaikki	Ensimmäinen julkaisu
Oppaan versio 1.01 26.8.2011	ERA IU	1.2.6, 2.1.2, Taulukko 3 (2.12.4), Taulukko 4 (2.13.1), Taulukko 5 (2.14.1), 5.2 [G 80], Viiteasiakirjat Taulukko 7	Päivitys seuraavia osajärjestelmiä koskevien YTE:ien hyväksymisen jälkeen: CR INF, CR ENE, CR LOC&PAS ja TAP
Oppaan versio 1.02 30.11.2012	ERA IU	Kaikki	Päivitys uusien YTE:ien hyväksymisen ja voimassa olevien YTE:ien tarkistamisen jälkeen.

0.2. Sisällysluettelo

0. ASIAKIRJAA KOSKEVIA TIETOJA	2
0.1. Muutoshistoria	2
0.2. Sisällysluettelo.....	3
0.3. Taulukkoluettelo	4
1. JOHDANTO JA TAUSTA	5
1.1. Rautatieviraston saama toimeksianto	5
1.2. Soveltamisala	5
1.3. Kohderyhmä	6
1.4. Oppaan sisältö	6
2. DIREKTIIVI 2008/57/EY JA YHTEENTOIMIVUUDEN TEKNISET ERITELMÄT	7
2.1. Johdanto.....	7
2.2. Yhteentoimivuusdirektiivin tavoitteet.....	8
2.3. Yhteentoimivuusdirektiivin maantieteellinen soveltamisala	9
2.4. YTE:ien maantieteellinen soveltamisala	9
2.5. YTE:ien tekninen soveltamisala	9
2.6. Poikkeukset	10
2.7. Yhteentoimivuusdirektiivin tärkeimmät YTE:iä koskevat määräykset	10
2.8. YTE:ien rakenne ja sisältö	17
2.9. Kohdejärjestelmä ja erityistapaukset	18
2.10. YTE:issä olevat virheet	19
2.11. Euroopan rautatieviraston tekniset lausunnot.....	20
2.12. YTE:ien tilanne	20
2.13. YTE:ien merkityksellisyys yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä II määriteltyjen osajärjestelmien kannalta.....	20
2.14. Eri YTE:ien soveltaminen käytännössä	22
2.15. YTE:t ja muut vaatimukset	23
2.16. YTE:iä koskevia kysymyksiä	26
3. SOVELLETTAVAT STANDARDIT JA MUUT ASIAKIRJAT	28
3.1. Yleiskatsaus	28
3.2. YTE:issä olevat viittaukset eurooppalaisiin standardeihin ja muihin asiakirjoihin	28
3.3. Euroopan rautatieviraston tekniset asiakirjat.....	29
4. SIDOSRYHMÄT	30
4.1. Yhteentoimivuuden osatekijän valmistaja.....	30
4.2. EY-tarkastuksen hakija	31
4.3. Valtuutettu edustaja	32
4.4. Ilmoitetut laitokset.....	32
4.5. Nimetyt laitokset (DeBo)	34
4.6. Osajärjestelmän käyttöönottoluvan hakija	34
4.7. Kansalliset turvallisuusviranomaiset	35
5. VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTI.....	36
5.1. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt	36
5.2. Vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulit	38

5.3.	Moduulien valinta	38
5.4.	Tiettyjä vaiheita koskevat arvioinnit	40
5.5.	Tapaukset, joita EY-tarkastus ei kata	41
5.6.	Uudistamisen tai parantamisen tapauksessa tehtävät arvioinnit.....	41
6.	YTE:N SOVELTAMINEN KOKO RAUTATIEJÄRJESTELMÄN OSIEN ELINKAAREN AJAN	43
6.1.	Yhteentoimivuuden osatekijän saattaminen markkinoille.....	43
6.2.	Osajärjestelmien elinkaari.....	44
6.3.	Kalustoyksikön käyttöönotto	46
7.	LIITELUETTELO.....	47
	VIITEASIAKIRJAT	48
	MÄÄRITELMÄT JA LYHENTEET	58
	Määritelmät.....	58
	Lyhenteet.....	62

0.3. Taulukkoluetelo

<i>Taulukko 1: Asiakirjan tila.....</i>	<i>2</i>
<i>Taulukko 2: YTE:ien sisältö.....</i>	<i>17</i>
<i>Taulukko 3: YTE:ien ala osajärjestelmiin nähden</i>	<i>21</i>
<i>Taulukko 4: Kunkin YTE:n soveltaminen käytännössä</i>	<i>22</i>
<i>Taulukko 5: Rakenteellisia osajärjestelmiä koskevat vaatimukset ja niihin liittyvä vaatimustenmukaisuuden arviointi.....</i>	<i>26</i>
<i>Taulukko 6: Viiteasiakirjat.....</i>	<i>48</i>
<i>Taulukko 7: Määritelmät</i>	<i>58</i>
<i>Taulukko 8: Lyhenteet</i>	<i>62</i>

1. JOHDANTO JA TAUSTA

1.1. Rautatieviraston saama toimeksianto

1.1.1. Euroopan rautatievirastolle annetun yleisen toimeksiannon 2.3.1 kohdassa todetaan: ”Kunkin YTE:n laatimista ja tarkistamista koskevan aikataulun osalta Rautatieviraston on säännöllisesti esitettävä ja julkaistava Internet-sivustollaan komission vuonna 2004 julkaiseman ja sidosryhmien avuksi YTE:ien soveltamisessa tarkoitetun täytäntöönpano-oppaan yleinen tarkistusversio. Sovellettaviin standardeihin liittyvä täytäntöönpano-oppaan luku on päivitettävä ja julkaistava vähintään vuosittain”.

1.2. Soveltamisala

1.2.1. Tässä oppaassa esitetään tietoja yhteentoimivuuden teknisten eritelmien (YTE:ien) soveltamisesta; koska niitä kuitenkin on pidettävä direktiiveistä seuraavana sekundäärilainsäädäntönä, on myös tarpeen mainita tietyt käsitteitä ja menettelyjä, joihin viitataan *rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä* annetussa direktiivissä 2008/57/EY (”yhteentoimivuusdirektiivissä”¹), joka tuli voimaan 19.7.2008 ja joka oli saatettava osaksi kansallista lainsäädäntöä 19.7.2010 mennessä. Tosin monet sen määräyksistä jo valmiiksi sisältyivät kansalliseen lainsäädäntöön, koska ne olivat perua aiemmista yhteentoimivuusdirektiiveistä (96/48/EY ja 2001/16/EY).

1.2.2. Lisäksi oppaan tarkoitus on selvittää, kuinka yhteentoimivuuden osatekijöitä ja osajärjestelmiä tulisi arvioida siltä näkökannalta, kuinka ne täyttävät yhteentoimivuusdirektiivin olennaiset vaatimukset. Tässä asiakirjassa esitetyt viitteet ja menettelyt koskevat yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttösoveltuvuuden arviointia sekä rakenteellisten osajärjestelmien EY-tarkastuksia voimassa olevien YTE:ien osalta. Yhteentoimivuuden osatekijän saattaminen markkinoille tai osajärjestelmän käyttöönotto jäsenvaltiossa edellyttää kuitenkin myös kaikkien asiaa koskevien EU:n säädösten vaatimusten täyttämistä sekä kaikkien EU:n säädösten kanssa yhteensopivien ja syrjimättömällä tavalla sovellettujen kansallisen lakien ja säännösten vaatimusten täyttämistä. Kalustoyksikköjen käyttöönottoluvat ([V luku], [21–26 artikla]) eivät kuulu tämän oppaan soveltamisalaan. Lopuksi, tähän oppaaseen ei ole ollut tarkoitus sisällyttää rautatiekaluston suunnittelua tai valmistamista koskevia ohjeita.

1.2.3. Tämä opas ei sisällä oikeudellisesti velvoittavia neuvoja. Opas voi toimia selventävänä työkaluna määräämättä kuitenkaan millään tavalla pakollisia menettelyjä tai vahvistamatta mitään oikeudellisesti sitovia menettelytapoja. Oppaassa selvennetään YTE:issä esitetyjä määräyksiä ja helpotetaan niissä esitettyjen menetelmien ja sääntöjen ymmärtämistä. Näin ollen sen tarkoitus on auttaa vähentämään tarvetta soveltaa [14 ja 19 artiklassa] esitettyjä, erityisesti direktiivin ja siihen liittyvien YTE:ien erilaisista tulkinnoista johtuvia suojauslausekkeita.

1.2.4. Opas tai sen liitteet antavat esimerkkejä teknisistä ratkaisuista. Näitä esimerkkejä ei tule pitää ”ensisijaisina” ratkaisuina; kaikki muut kyseisen YTE:n vaatimukset täyttävät ratkaisut ovat hyväksyttäviä.

1.2.5. Opasta tulisi lukea ja käyttää vain yhdessä yhteentoimivuusdirektiivin sekä siihen liittyvien YTE-päätösten ja -asetusten kanssa niiden soveltamisen helpottamiseksi, mutta ei korvaamiseksi.

¹ Viittaukset direktiivin 2008/57/EY johdanto-osaan, artikloihin ja lukuihin esitetään hakasulkeissa.

- 1.2.6. Oppaan on laatinut Euroopan rautatievirasto (ERA), jota ovat avustaneet rautatiealan etujärjestöt ja ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmä (NB Rail). Euroopan standardisointilaitoksilla ja kansallisilla turvallisuusviranomaisilla on myös ollut mahdollisuus vaikuttaa oppaan sisältöön ja kommentoida sitä. Opas on esitelty rautatieliikenteen yhteentoimivuutta ja turvallisuutta käsittelevälle komitealle (RISC:lle).
- 1.2.7. Opas on julkisesti saatavilla, ja sitä päivitetään säännöllisesti eurooppalaisissa standardeissa tapahtuvan kehityksen ja YTE:iin tehtävien muutosten mukaan. Lukijaa kehoitetaan tarkistamaan ERA:n verkkosivustolta oppaan uusin saatavissa oleva painos.

1.3. Kohderyhmä

- 1.3.1. Tämän oppaan tarkoitus on antaa rautatiealan sidosryhmille selkeä käsitys voimassa olevista YTE:istä ja näin auttaa niiden soveltamisessa. Kohderyhmän muodostavat jäsenvaltioiden sääntelyviranomaiset sekä kaikki liiketaloudelliset toimijat ja edustajat, kuten rautatieyritykset (RU:t), rataverkon haltijat (IM:t), valmistajat, huoltopalvelujen tarjoajat, ammattijärjestöt, hankintayksiköt ja ilmoitetut laitokset (NoBo:t) ja nimetyt laitokset.

1.4. Oppaan sisältö

- 1.4.1. Täyttääkseen kohderyhmänsä tarpeet mahdollisimman tarkkaan, tämä opas pyrkii antamaan käyttäjilleen täydellisen katsauksen YTE:ien sisältöön ja selvittämään, kuinka niiden vaatimukset täytetään. Opas käsittelee YTE:iä tekniseltä kannalta (esim. avointen kohtien ja erityistapauksien sekä vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulien käytön jne. osalta). Oppaassa on yleinen osa, jossa selvitetään tärkeimmät käsitteet, roolit ja puitteet sekä liitteenä jokaiseen YTE:ään kohdistuva opas.

2. DIREKTIIVI 2008/57/EY JA YHTEENTOIMIVUUDEN TEKNISET ERITELMÄT

2.1. Johdanto

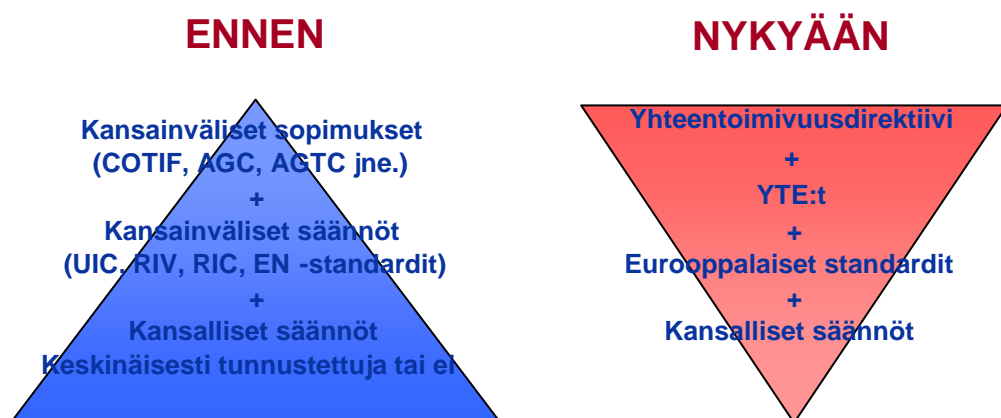
2.1.1. Yhteentoimivuusdirektiivi (2008/57/EY) on aiempien yhteentoimivuusdirektiivien – suurten nopeuksien (HS = high speed) rautatiejärjestelmää koskevaan direktiiviin 96/48/EY ja tavanomaista (CR = conventional rail) rautatiejärjestelmää koskevan direktiiviin 2001/16/EY, joita molempia muutettiin direktiiveillä 2004/50/EY ja 2007/32/EY, uudelleen laadittu toisinto. Yhteentoimivuusdirektiivi noudattaa uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien periaatteita, jotka ovat seuraavat (Uuteen lähestymistapaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan perustuvien direktiivien täytäntöönpano-opas, kohta 1.1):

- ”Lainsäädännön lähentämisen osalta rajoitetaan niihin olennaisiin vaatimuksiin, jotka yhteisön markkinoille saatettujen tuotteiden on täytettävä, jotta ne voisivat liikkua vapaasti yhteisön sisällä.
- Direktiiveissä vahvistetut olennaiset vaatimukset täyttävien tuotteiden tekniset eritelmät määritellään yhdenmukaistetuissa standardeissa.
- Yhdenmukaistettujen tai muiden standardien soveltaminen on edelleen vapaaehtoista, ja valmistaja voi aina soveltaa muita teknisiä eritelmiä täyttääkseen vaatimukset.
- Yhdenmukaistettujen standardien mukaan valmistettujen tuotteiden oletetaan täyttävän vastaavat olennaiset vaatimukset”.

Oppaan liitteessä 3 on lisätietoja näistä yleisistä periaatteista ja puitteista.

2.1.2. Rautatiejärjestelmän monimutkaisuuden ja siihen sisältyviin olennaisiin vaatimuksiin liittyvien näkökohtien vuoksi oli tarpeen laatia YTE:t rautatiejärjestelmältä vaadittavan yhteentoimivuuden varmistamiseksi. Niissä määritellään ne ”edellytykset, jotka on täytettävä rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden toteuttamiseksi” ja joita on pidettävä ”teknisen yhdenmukaistamisen optimaalisen tason” määrittelynä (yhteentoimivuusdirektiivin 1 artikla).

2.1.3. YTE:t helpottavat siirtymistä pääasiassa kansallisten sääntöjen hallitsemista vanhoista integroiduista kansallisista järjestelmistä Euroopan yhteiseen rautatiealueeseen, jota pääasiassa hallitsevat yhteiset EU-säännöt.

- 2.1.4. Komissio hyväksyi 29.3.2011 [43] rakenteellisten osajärjestelmien ja kalustoyksikköjen käyttöönottoa koskevan suosituksen, jossa esitetään ne periaatteet ja ohjeet, jotka jäsenvaltioiden tulisi ottaa huomioon myöntäessään käyttöönottolupia rakenteellisille osajärjestelmille ja kalustoyksiköille. Asiakirja on osoitettu jäsenvaltioille, mutta se on suositeltavaa luettavaa myös kenelle tahansa, joka haluaa saada paremman käsityksen YTE:ien ja EY-tarkastuksen roolista prosessissa, joka johtaa käyttöönottoluvan myöntämiseen.

2.2. Yhteentoimivuusdirektiivin tavoitteet

- 2.2.1. [1 artiklan] mukaan yhteentoimivuusdirektiivin puitteet on nähtävä laajempänä kokonaisuutena kuin aiemmat direktiivit:

1. *"Tämän direktiivin tarkoituksena on vahvistaa olennaiset edellytykset, jotka on täytettävä rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden toteuttamiseksi siten, että ne sopivat yhteen direktiivin 2004/49/EY säännösten kanssa.*

Nämä edellytykset koskevat järjestelmän osien suunnittelua, rakentamista, käyttöönottoa, parantamista, uudistamista, käyttöä ja kunnossapitoa sekä järjestelmän käyttöön ja kunnossapitoon osallistuvan henkilöstön ammattipätevyyttä ja työterveys- ja työturvallisuusolosuhteita.

2. *Tämän tavoitteen toteuttamisen on johdettava teknisen yhdenmukaistamisen optimaalisen tason määrittelyyn, ja sen avulla on voitava:*

a) helpottaa, parantaa ja kehittää kansainvälisiä rautatieliikennepalveluja Euroopan unionissa ja kolmansien maiden kanssa;

b) edistää sisämarkkinoiden asteittaista toteutumista rautatiejärjestelmän rakentamisessa, uudistamisessa, parantamisessa sekä toiminnassa käytettävien laitteiden ja palvelujen osalta yhteisössä;

c) edistää rautatiejärjestelmän yhteentoimivuutta yhteisössä."

- 2.2.2. Yhteentoimivuusdirektiivin tavoitteet tulisi nähdä osana EU:n lähestymistapaa, jolla pyritään parantamaan rautatieliikenteen toimintaa. Sen kulmakivet ovat:

- avoin pääsy rautatieliikenteeseen kilpailun suosimiseksi sekä tuoteinnovaatioita ja palvelun laatua koskevien kannusteiden luomiseksi;
- kansallisten rataverkkojen yhteentoimivuuden (ja sen myötä kansainvälisten palvelujen) edistäminen teknisen yhdenmukaistamisen avulla;
- Euroopan rautatieverkoston kehittäminen laajentamalla Euroopan laajuinen liikenneverkko kattamaan yhteisön koko rautatiejärjestelmä;
- yhteisen rautatieturvallisuutta koskevan lähestymistavan toteuttaminen helpottamaan markkinoille pääsyä samalla, kun ylläpidetään kohtuullisen korkeaa turvallisuustasoa.

- 2.2.3. Lopuksi yhteentoimivuusdirektiivin yhteydessä termit "yhteisö" (jonka Lissabonin sopimuksen voimaan tultua tulisi kuulua "Euroopan unioni") tai "sisämarkkinat" tarkoittavat neuvoston ja komission päätöksen [19] mukaan myös Liechtensteinia, Islantia ja Norjaa osana Euroopan talousaluetta (ETA:a) (EUVL L 1, 3.1.1994, s. 1). Käytännössä maantieteellinen soveltamisala käsittää 27 valtiota (eli kaikki EU:n ja ETA:n jäsenvaltiot lukuun ottamatta Kyprosta, Maltaa ja Islantia, joilla ei ole rautatieinfrastruktuuria).

2.3. Yhteentoimivuusdirektiivin maantieteellinen soveltamisala

2.3.1. Yhteentoimivuusdirektiivin maantieteellistä soveltamisalaa on laajennettu Euroopan laajuudesta liikenneverkosta (TEN-T) käsittämään koko "[EU:n] rautatiejärjestelmä". Saattaessaan direktiivin osaksi kansallista lainsäädäntöään, jäsenvaltio voi jättää sen soveltamisalan ulkopuolelle:

- a) *"metrot, raitiotiet ja muut kevyen raideliikenteen järjestelmät;*
- b) *verkot, jotka ovat muusta rautatiejärjestelmästä toiminnallisesti erillisiä ja jotka on tarkoitettu ainoastaan paikalliseen, kaupunkien tai esikaupunkien henkilöliikenteeseen, ja yksinomaan näissä verkoissa liikennöivät rautatieyhteydet;*
- c) *yksityisomistuksessa olevat rataverkot ja yksinomaan tällaisilla rataverkoilla käytettävät kalustoyksiköt, joita omistaja käyttää yksinomaan omassa tavaraliikenteessään;*
- d) *rataverkot ja kalustoyksiköt, jotka on tarkoitettu ainoastaan paikalliseen, historialliseen tai matkailukäyttöön."*

2.3.2. Yhteentoimivuusdirektiivin tarkka soveltamisala määritellään jokaisen jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, joka on laadittu direktiivin saattamiseksi sen osaksi.

2.4. YTE:ien maantieteellinen soveltamisala

2.4.1. Yhteentoimivuusdirektiivin soveltamisalan laajentaminen ei merkitse YTE:ien soveltamisalan automaattista laajentamista. Itse asiassa [1 artiklan 4 kohdassa] todetaan, että *"YTE:ien soveltamisala laajennetaan asteittain (...) koskemaan koko rautatiejärjestelmää (...)"*.

2.4.2. YTE:ien maantieteellistä soveltamisalaa laajennetaan tarkistamalla nykyisiä tai hyväksymällä uusia YTE:itä. Kussakin YTE:ssä alun perin esitetty maantieteellinen soveltamisala pysyy voimassa.

2.4.3. Se tarkoittaa, että useimpien olemassa olevien YTE:ien maantieteellinen soveltamisala käsittää Euroopan laajuisten suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän, kuten yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä I on määritelty (tai kuten aiemmin määriteltiin direktiivin 96/48/EY liitteessä I ja direktiivin 2001/16/EY liitteessä I), toisin sanoen Euroopan laajuisten liikenneverkon radat (TEN-T) ja niillä todennäköisesti liikkuvat kalustoyksiköt. Euroopan laajuinen liikenneverkko on määritelty päätöksessä 661/2010/EU[24], joka korvasi päätöksen 1692/96/EY[25].

2.4.4. Vuonna 2010 Euroopan rautatievirasto sai kolmannen toimeksiannon [40] laajentaa YTE:ien soveltamisala kattamaan koko Euroopan unionin rautatiejärjestelmä, ja se on tarkistamassa YTE:itä *"niiden ratojen ja liikkuvan kaluston kattamiseksi, jotka eivät vielä kuulu soveltamisalaan"*.

2.4.5. Jäsenvaltio voi päättää soveltaa YTE:ää tai tiettyjä YTE:n vaatimuksia itse YTE:ssä määriteltyä maantieteellistä soveltamisalaa laajemmin. Tällöin siitä tulisi säätää kansallisessa lainsäädännössä. Jäsenvaltio voi ilmoittaa YTE:n vaatimukset kansallisina sääntöinä TEN-verkon ulkopuolisille rataverkon osille [17 artiklan] mukaisesti.

2.5. YTE:ien tekninen soveltamisala

2.5.1. [5 artiklan 2 kohdan] mukaan *"osajärjestelmien on oltava niiden YTE:ien mukaisia, jotka ovat voimassa osajärjestelmien käyttöönoton, uudistamisen tai parantamisen hetkellä"*.

- 2.5.2. Rakenteellisten osajärjestelmien kohdalla tämä tarkoittaa, että jokaisen YTE:n maantieteellisen soveltamisalan piiriin kuuluvan uuden osajärjestelmän on oltava sen vaatimusten mukainen.
- 2.5.3. Parannettavien tai uusittavien rakenteellisten osajärjestelmien kohdalla tulisi ottaa huomioon [20 artikla]. Siinä todetaan, että jäsenvaltion on ensin ”*päätettävä (...), ovatko työt niin laajoja, että (...) uusi käyttöönottolupa on tarpeen*”, ja jos on, jäsenvaltio päättää, ”*miten laajasti YTE:itä on sovellettava hankkeeseen*”. Jäsenvaltioiden on tehtävä päätöksensä ”*sovellettavassa YTE:ssä osoitettu täytäntöönpanostrategia huomioon ottaen*”.
- 2.5.4. Ilman erillistä käyttöönottoa olevien toiminnallisten osajärjestelmien osalta YTE:ien vaatimusten soveltaminen rautatiejärjestelmään määritellään asianomaisen YTE:n käyttöönottostrategiassa.
- 2.5.5. Jäsenvaltio voi päättää soveltaa YTE:ää tai tiettyjä YTE:n vaatimuksia itse YTE:ssä määriteltyä teknistä soveltamisalaa laajemmin tai tilanteissa, joita ei ole yhteentoimivuusdirektiivissä määritelty. Tällöin siitä tulisi säätää kansallisessa lainsäädännössä.

2.6. Poikkeukset

- 2.6.1. Periaatteessa YTE:t laaditaan ottaen huomioon erilaiset poikkeavat tilanteet, jotka edellyttävät erityistä käsittelyä. Nämä tilanteet käsitellään yleensä YTE:n 7 luvussa, jossa muun muassa saatetaan esittää siirtymäaikoja ja erityistapauksia. Saattaa kuitenkin olla joitain odottamattomia tilanteita, joita ei YTE:ssä ole ennakoitu ja otettu huomioon. Tällöin jäsenvaltio voi perustelluissa tapauksissa pyytää lupaa poiketa tietyistä YTE:istä tai YTE:ien osista.
- 2.6.2. Kuten edellä on todettu, YTE:ää sovelletaan kaikkiin uusiin osajärjestelmiin sen maantieteellisellä soveltamisalalla. Jotta YTE:ää ei sovellettaisi, hankkeelle on myönnettävä poikkeus [9 artiklan] mukaisesti. Kyseisessä artiklassa esitetään tapaukset, joissa poikkeus voidaan myöntää, sekä noudatettavat menettelyt.
- 2.6.3. Poikkeukset myöntää Euroopan komissio kyseisen jäsenvaltion hakemuksesta. Jos hankkeesta vastaava organisaatio katsoo poikkeuksen välttämättömäksi, sen on ilmoitettava asiasta sen jäsenvaltion viranomaisille, jonka alueella osajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön, jotta jäsenvaltio voi esittää komissiolle poikkeusta koskevan pyynnön.
- 2.6.4. Erityisesti on otettava huomioon [9 artiklan 1 kohdan a alakohdan] mukaiset tapaukset eli hankkeet, ”*joitka ovat [kyseisten YTE:ien] julkaisuhetkellä edenneet pitkälle tai joita koskeva sopimus on parhaillaan toteuttamisvaiheessa*”.
- 2.6.5. Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle luettelo tällaisista hankkeista vuoden kuluessa YTE:n voimaantulosta.

2.7. Yhteentoimivuusdirektiivin tärkeimmät YTE:itä koskevat määräykset

Direktiivien seuraavat artiklat ovat erityisen tärkeitä YTE:ien kannalta.

1 artiklan 1 kohta: Yhteentoimivuuden edellytykset

”Nämä (yhteentoimivuuden) edellytykset koskevat järjestelmän osien suunnittelua, rakentamista, käyttöönottoa, parantamista, uudistamista, käyttöä ja kunnossapitoa sekä järjestelmän käyttöön ja kunnossapitoon osallistuvan henkilöstön ammattipätevyyttä ja työterveys- ja työturvallisuusolosuhteita.”

- [G 1] YTE:t laadittiin mahdollistamaan, direktiivissä määriteltyjen olennaisten vaatimusten mukaisten, yhteentoimivien junien turvallinen ja keskeytymätön liikennöinti. Siksi niissä ei käsitellä esimerkiksi mukavuusvaatimusten kannalta oleellisia edellytyksiä, jotka eivät estä junien vapaata ja turvallista kulkua eli eivät liity olennaisiin vaatimuksiin eivätkä ole oleellisia osajärjestelmien käyttöönottoluvan kannalta tai yhteentoimivuuden osatekijöiden markkinoille saattamisoikeuden kannalta (yhteentoimivuusdirektiivin 4, 10 ja 16 artikla).
- [G 2] YTE:iä sovelletaan vain uusiin, parannettuihin tai uusittuihin osajärjestelmiin. YTE:t eivät muodosta suunnittelukäsikirjaa. Ne eivät kata järjestelmän kaikkia osa-alueita, vaan ainoastaan olennaisiin vaatimuksiin liittyvät.

2 artiklan a kohta: ”Euroopan laajuinen rautatiejärjestelmä”

”Euroopan laajuisella rautatiejärjestelmällä” tarkoitetaan liitteessä I olevassa 1 kohdassa tarkoitettuja tavanomaisia ja liitteessä I olevassa 2 kohdassa tarkoitettuja suurten nopeuksien Euroopan laajuisia rautatiejärjestelmiä.”

- [G 3] Vaikka suurten nopeuksien ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän direktiivit onkin laadittu uudelleen yhdeksi asiakirjaksi ja yhteentoimivuusdirektiivin soveltamisalaa on laajennettu käsittämään koko EU:n rautatiejärjestelmä, Euroopan laajuisen rautatiejärjestelmän ja sen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmään ja tavanomaiseen rautatiejärjestelmään[24] liittyvien osien määritelmät ovat edelleen tärkeitä voimassa olevien YTE:ien soveltamisalan kannalta. Näiden YTE:ien soveltamisala säilyy edelleen kussakin YTE:ssä ilmoitetun mukaisena.

2 artiklan b kohta: ”Yhteentoimivuus”

”yhteentoimivuudella” tarkoitetaan rautatiejärjestelmän soveltuvuutta junien varmaan ja keskeytymättömään liikennöintiin sellaisella suoritusasolla, joka näiltä radoilta vaaditaan. Tämä soveltuvuus edellyttää, että kaikki lakisääteiset, tekniset ja toiminnalliset edellytykset täyttyvät siten, että olennaisia vaatimuksia on noudatettu.

- [G 4] Yhteentoimivuusdirektiivi ja siihen liittyvät YTE:t ovat suunniteltuja mahdollistamaan koko EU:n rautatiejärjestelmän ”teknisen yhdenmukaisuuden optimaalinen taso” sen kilpailukyvyyn parantamiseksi esim. laskemalla tuotanto-, hyväksymis-, toiminta- ja huoltokustannuksia. Tavoitteena on ensinnäkin helpottaa kansainvälisiä rautatiepalveluja ja toiseksi laatia yhteiset, koko EU:ta koskevat säännöt infrastruktuurin, kiinteiden varusteiden ja kalustoyksikköjen vaatimustenmukaisuuden arvioinnille ja käyttönotolle.
- [G 5] Viime vuosina kansainvälisillä reiteillä on otettu käyttöön joukko uusia suurnopeusjunia. Se on tapahtunut turvallisesti ja mahdollisimman vähän häiriöitä tuottaen, mutta lähes kaikki näistä uusista junista saavuttivat rajat ylittävän yhteentoimivuuden vain reittikohtaisesti. Toisin sanoen nämä uudet junat hyödynsivät sellaisia yhteentoimivuuden muotoja, jotka eivät olleet täysin yhteentoimivuusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien mukaisia. Tyypillisesti näillä kansainvälisillä reiteillä käytettävät kalustoyksiköt oli nimenomaan varustettu moninkertaisilla ohjausjärjestelmillä näitä reittejä varten, jotta ne esimerkiksi voivat tarvittaessa nopeasti siirtyä yhdestä ohjausjärjestelmästä toiseen. Tällaiset erityisratkaisut, joissa otetaan huomioon eri valtioiden säännöt, merkitsevät kohonneita tuotanto- ja vaatimustenmukaisuuden arviointikustannuksia.

2 artiklan c kohta: ”Kalustoyksikkö”

”kalustoyksiköllä” tarkoitetaan raideliikenteen kalustoyksikköä, joka liikkuu omilla pyörillään raiteilla joko omalla konevoimallaan tai ilman sitä. Kalustoyksikkö koostuu yhdestä tai useammasta rakenteellisesta ja toiminnallisesta osajärjestelmästä tai tällaisten osajärjestelmien

osista.

[G 6] Esimerkiksi veturi koostuu yleensä kahdesta osajärjestelmästä, jotka ovat

- liikkuva kalusto ja
- ohjauksen, hallinnan ja merkinannon veturilaitteet.

2 artiklan e kohta: ”Osajärjestelmät”

”osajärjestelmillä” tarkoitetaan rautatiejärjestelmän jakoa [yhteentoimivuusdirektiivin] liitteessä II esitetyllä tavalla. Nämä osajärjestelmät, joille on määriteltävä olennaiset vaatimukset, voivat olla luonteeltaan rakenteellisia tai toiminnallisia.

[G 7] [Liitteessä II] todetaan, että yhteentoimivuusdirektiivissä tarkoitetuissa kysymyksissä rautatiejärjestelmä jaetaan seuraaviin osiin:

- viiteen rakenteelliseen osajärjestelmään:
 - infrastruktuuri,
 - energia,
 - ohjauksen, hallinnan ja merkinannon ratalaitteet,
 - ohjauksen, hallinnan ja merkinannon veturilaitteet sekä
 - liikkuva kalusto;

(kolmea ensin mainittua osajärjestelmää voidaan kutsua ”rataverkkoon liittyviksi osajärjestelmiksi” ja kahta viimeksi mainittua ”kalustoyksikköön liittyviksi osajärjestelmiksi”)

- kolmeen toiminnalliseen osajärjestelmään:
 - käyttötoiminta ja liikenteen hallinta,
 - kunnossapito,
 - henkilö- ja tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset.

[G 8] Lisäksi [15 artiklan 1 kohdassa] todetaan, että ”Kukin jäsenvaltio myöntää käyttöönottoluvan (...) rautatiejärjestelmän rakenteellisille osajärjestelmille (...)”. Toiminnallisille osajärjestelmille ei ole käyttöönottoa eikä siksi myöskään EY-tarkastusvakuutusta, EY-tarkastusmenettelyä tai ilmoitettujen laitosten osallisuutta.

[G 9] Se, miten rakenteellisten ja toiminnallisten osajärjestelmien on saavutettava yhteentoimivuus, on esitetty asiakirjoissa ”yhteentoimivuuden tekniset eritelmat” (YTE:t), jotka on hyväksytty Euroopan komission päätöksillä tai asetuksilla ja jotka sen vuoksi ovat pakottavia.

2 artiklan f kohta: ”Yhteentoimivuuden osatekijät”

”Yhteentoimivuuden osatekijöillä” tarkoitetaan sellaista osajärjestelmään kuuluvan tai siihen liitettäväksi tarkoitetun laitteen perusosaa, perusosien ryhmää, osakokonaisuutta tai kokonaisuutta, josta rautatieverkon yhteentoimivuus riippuu suoraan tai epäsuorasti. Osatekijän käsite kattaa aineellisten esineiden lisäksi myös aineettomat hyödykkeet kuten tietokoneohjelmat.

- [G 10] Yhteentoimivuuden osatekijät ja niiden yhteentoimivat ominaisuudet määritellään YTE:issä. Yksi tavoitteista on luoda eurooppalaiset teollisuusmarkkinat rautatiealan tuotteille. Jotta vältetään arviointimenettelyjen tarpeeton toistaminen ja siihen liittyvät kustannukset, yhteentoimivuuden kannalta välttämättömät osajärjestelmän osat tai osakokoonpanot, jotka valmistetaan rakenteeltaan samanlaisina sarjatuotteina myöhemmin myytäväksi suurina määrinä ja sisällytettäväksi osajärjestelmiin, on määritelty yhteentoimivuuden osatekijöiksi.
- [G 11] Yleisesti ottaen seuraavat seikat ovat yhteisiä yhteentoimivuuden osatekijöille:
- yhteentoimivuuden osatekijöiden ominaisuudet voidaan arvioida vertaamalla eurooppalaiseen standardiin tai muuhun asiaa koskevaan asiakirjaan riippumatta siitä osajärjestelmästä, johon osatekijät on tarkoitus yhdistää;
 - yhteentoimivuuden osatekijöitä voidaan käyttää erikseen varaosina, ja valmistaja voi saattaa ne Euroopan markkinoille ennen niiden yhdistämistä osajärjestelmään;
 - yhteentoimivuuden osatekijät ovat elementtejä, joiden rakennetta voidaan itsenäisesti kehittää ja arvioida.
- [G 12] Yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuuden arviointi ei riipu siitä, voidaanko se liittää osajärjestelmään. Joka tapauksessa osajärjestelmän EY-tarkastusmenettelyn yhteydessä on kuitenkin tarkastettava, ovatko yhteentoimivuuden osatekijät kunkin YTE:n 5 luvussa tarkoitettussa käytössä ja onko ne asianmukaisesti liitetty osajärjestelmään. Osajärjestelmään liittämistä tarkastettaessa on otettava huomioon yhteentoimivuuden osatekijän EY-tarkastusvakuutuksessa esitetyt rajoitukset ja ehdot. Lisäksi yhteentoimivuusdirektiivissä painotetaan osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tärkeyttä pyrittäessä varmistamaan järjestelmän yhteentoimivuus.
- [G 13] Yhteentoimivuusdirektiivin kannalta (rajoittamatta muiden säädösten määräysten soveltamista) valmistajien ei tarvitse kiinnittää CE-merkintää osatekijöihin, jotka kuuluvat direktiivin säännösten soveltamisalaan. Valmistajan laatima vaatimustenmukaisuusvakuutus on riittävä ([johdanto-osan 36 kappale]). Itse asiassa yhteentoimivuuden osatekijään kiinnitetty CE-merkintä ei tarkoita, että se olisi yhteentoimivuusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien mukainen, vaan merkintä on kiinnitetty muiden teknistä yhdenmukaistamista koskevien eurooppalaisten direktiivien soveltamisen tuloksena. Näyttö yhteentoimivuusdirektiivin ja asiaan liittyvien YTE:ien mukaisuudesta tulee etsiä asiaa koskevista asiakirjoista.
- [G 14] Yhteentoimivuuden osatekijöihin on kiinnitettävä CE-merkintä, jos jokin kyseistä yhteentoimivuuden osatekijää koskeva muu säädös niin vaatii.

5 artiklan 2 kohta: ”Osajärjestelmän YTE:n vaatimusten mukaisuus”

Osajärjestelmien on oltava direktiivissä 2008/57/EY säädetyllä tavalla niiden YTE:ien mukaisia, jotka ovat voimassa osajärjestelmien käyttöönoton, uudistamisen tai parantamisen hetkellä; tätä vastaavuutta on ylläpidettävä jatkuvasti kunkin osajärjestelmän käytön ajan.

- [G 15] Tässä artiklassa esitetään vaatimus YTE:ien mukaisuudesta vain niiden rakenteellisten osajärjestelmien osalta, jotka on otettu käyttöön (niiden rakentamisen, parantamisen tai uudistamisen jälkeen) sen jälkeen, kun nämä YTE:t ovat tulleet voimaan. YTE:ää ei tarvitse soveltaa takautuvasti. Siinä ei veloiteta olemassa olevien osajärjestelmien saattamista sen vaatimusten mukaiseksi, ellei näitä osajärjestelmiä paranneta tai uudisteta. Parantamisen tai uudistamisen tapauksissa sovelletaan [20 artiklaa].
- [G 16] Osajärjestelmää on arvioitava vertaamalla sitä sovellettaviin YTE:iin, vaikka ne eivät täysin kattaisikaan kyseistä osajärjestelmää. Esimerkiksi tavanomaisen rautatiejärjestelmän

moottorijunaan sovelletaan SRT-, NOI- ja PRM-YTE:iä, vaikka LOC & PAS -YTE ei vielä ole voimassa.

[G 17] [15 artiklan 3 kohdassa] ja johdanto-osan 40 kappaleessa viitataan turvallisuusdirektiivin 10 ja 11 artiklaan (rautatieyrityksille ja rataverkon haltijoille myönnettävien turvallisuustodistusten osalta) tarkoituksena selventää, mikä osapuoli on vastuussa osajärjestelmien YTE:ien mukaisuuden ylläpitämisestä niiden käytön aikana. Toisin sanoen vastuu osajärjestelmien YTE:ien mukaisuuden ylläpitämisestä niiden käytön aikana kuuluu näitä osajärjestelmiä käyttäville rautatieyrityksille ja rataverkon haltijoille ja kalustoyksikköjen osalta kunnossapidosta vastaavalle yksikölle (ECM = Entity in Charge of Maintenance). Täten toimittajan vastuulla on toimittaa rautatieyritykselle, rataverkon haltijalle ja kunnossapidosta vastaavalle yksikölle asiaa koskevat asiakirjat (käyttö-, huolto- ja koulutusasiakirjat), jotta nämä voivat suorittaa tehtävänsä. YTE:n mukaisuuden ylläpitäminen koskee vain niitä YTE:iä, joiden vaatimustenmukaisuus arvioitiin ja vakuutettiin osajärjestelmän käyttöönoton yhteydessä (eli ennen jonkin YTE:n voimaantuloa käyttöönotetun osajärjestelmän ei tarvitse olla tämän YTE:n mukainen).

[G 18] Toiminnallisilla osajärjestelmillä ei ole käyttöönottoa. Niihin liittyvien YTE:n määräysten täytyminen on tarkastettava turvallisuustodistusten ja turvallisuuslupien myöntämisen ja valvonnan yhteydessä.

5 artiklan 7 kohta: ”Yhteentoimivat junat ja junat, joita YTE:t eivät kata”

”YTE:t eivät ole esteenä jäsenvaltioiden päätöksille, jotka koskevat rataverkon käyttöä muiden kuin YTE:issä tarkoitettujen kalustoyksikköjen liikennöintiin.”

[G 19] Kuten edellä on todettu, olemassa olevia rakenteellisia osajärjestelmiä ei tarvitse saattaa YTE:ien vaatimusten mukaiseksi.

[G 20] YTE:iä laadittaessa otettiin huomioon se, että samalla rataverkolla liikkuu samanaikaisesti sekä matkustaja- että tavarajunia, jotka ovat joko YTE:ien mukaisia tai muita junia. Tämä tilanne ei edellyttänyt erillisten eritelmien laatimista tällaista sekaliikennettä varten, koska useimpien rataverkkoon liittyvien osajärjestelmien perusparametrien säilyttäminen salli sellaisten raja-arvojen käyttöön ottamisen, jotka mahdollistavat muiden junien kulun aiheuttamatta häiriötä YTE:n mukaisten junien toiminnalle. Yksittäisten raja-arvojen valitseminen kuuluu kuitenkin edelleen sen rataverkon haltijan toimivaltaan, jonka on kannettava taloudelliset vaikutukset ja tarkastettava niiden yhdenmukaisuus YTE:n vaatimusten kanssa.

10 artiklan 2 kohta: ”Yhteentoimivuuden osatekijöiden saattaminen markkinoille”

”Jäsenvaltiot eivät voi tämän direktiivin perusteella kieltää, rajoittaa tai estää omalla alueellaan saattamista markkinoille yhteentoimivuuden osatekijöitä niiden käyttämiseksi rautatiejärjestelmässä, jos osatekijät ovat tämän direktiivin säännösten mukaisia. Ne eivät erityisesti voi vaatia tarkastuksia, jotka on jo suoritettu osana liitteessä IV esitetyn EY-vaatimustenmukaisuus- tai käyttösoveltuvuusvakuutuksen antamiseen liittyvää menettelyä.”

[G 21] Yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä IV määritellään kolme eri osatekijäryhmää:

- *”monikäyttöiset osatekijät, jotka eivät liity ainoastaan rautatiejärjestelmään ja joita voidaan käyttää sellaisinaan muilla aloilla”;*
- *monikäyttöiset osatekijät, joilla on erityisominaisuuksia ja jotka eivät sellaisinaan liity erityisesti rautatiejärjestelmään, mutta joilta vaaditaan erityistä suoritustasoa rautatiellä käytettäessä”;*

- *osatekijät, jotka liittyvät erityisesti rautatiesovelluksiin*”.

YTE:n tekniseen ja maantieteelliseen soveltamisalaan kuuluvissa osajärjestelmissä EY-vakuutuksen kattamien yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttäminen on pakollista, paitsi jos sovellettavassa YTE:ssä toisin määrätään (esim. siirtymäaikana).

[G 22] YTE:issä vahvistetaan *”kaikki vaatimukset, jotka yhteentoimivuuden osatekijän on täytettävä, sekä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa noudatettava menettely*” ([johdanto-osan 15 kappale]). Lisäksi *”YTE:n tullessa voimaan jotkin yhteentoimivuuden osatekijät ovat jo markkinoilla. On tarpeen säätää siirtymäajasta, jotta nämä osatekijät voidaan liittää osajärjestelmään, vaikka ne eivät olisi täysin kyseisen YTE:n mukaisia*” ([johdanto-osan 38 kappale]).

[G 23] Teknisten innovaatioiden mahdollistamiseksi useimmissa voimassa olevissa YTE:issä on määräykset sellaisia *”innovatiivisia ratkaisuja*” varten, jotka eivät täytä YTE:ssä esitettyjä vaatimuksia tai joita ei voida arvioida YTE:ssä esitetyllä tavalla. Tällaisissa tapauksissa hakijan on ilmoitettava poikkeukset YTE:n oleellisista kohdista ja toimitettava ne komission analysoitavaksi. Jos komissio antaa puoltavan lausunnon, uusi eritelmä ja arviointimenettely lisätään YTE:ään sen tarkistuksen yhteydessä, ja innovatiivisen ratkaisun käyttö saatetaan sallia ennen sen sisällyttämistä YTE:ään.

[G 24] Turvallisuudirektiivin 16 artiklan mukaan kansallisten turvallisuusviranomaisten tehtävä on valvoa, että markkinoille saatetut yhteentoimivuuden osatekijät ovat YTE:ien mukaisia.

15 artikla: ”Rakenteellisten osajärjestelmien käyttöönotto”

”Kukin jäsenvaltio myöntää käyttöönottoluvan sen omalla alueella sijaitseville tai siellä käytettävillä rautatiejärjestelmän rakenteellisille osajärjestelmille....”

[G 25] Tätä varten jäsenvaltioiden on erityisesti tarkastettava:

- *”osajärjestelmien tekninen yhteensopivuus sen järjestelmän kanssa, johon ne liittyvät” (15 artiklan 1 kohta);*
- *”osajärjestelmien yhdistämisen turvallisuus” turvallisuudirektiivin mukaisesti (4 artiklan 3 kohta ja 6 artiklan 3 kohta);*
- *”käyttötoimintaa ja kunnossapitoa koskevien YTE:ien sääntöjen” mukaisuus siltä osin kuin näitä on sovellettava.*

[G 26] *”Rautatiejärjestelmän muodostavien osajärjestelmien olisi kuuluttava tarkastusmenettelyn piiriin. Niiden käyttöönottoluvan antamisesta vastaavien viranomaisten on voitava tarkastuksen perusteella vakuuttua siitä, että tulos on suunnittelu-, rakennus- ja käyttöönottovaiheessa voimassa olevien lainsäädännöllisten, teknisten ja toiminnallisten määräysten mukainen. Tarkastuksen johdosta valmistajien on myös voitava luottaa siihen, että ne saavat yhtäläisen kohtelun kaikissa maissa. Siksi olisi laadittava yksi tai useampi moduuli, jossa määritellään osajärjestelmien EY-tarkastuksen periaatteet ja edellytykset” ([johdanto-osan 39 kappale]).*

[G 27] Käytännössä kansallisen turvallisuusviranomaisen on osajärjestelmän käyttöönottolupaa myöntäessään tarkastettava, että seuraavat menettelyt on suoritettu ja niiden tulos on hyväksyttävä:

- EY-tarkastus,

- ilmoitettujen kansallisten sääntöjen vaatimustenmukaisuuden tarkastus (avoimet kohdat, erityistapaukset, poikkeukset),
- tarvittaessa komission asetuksen (EY) N:o 352/2009 mukainen riskien arviointi (joka voi tarkoittaa myös nimenomaista vaatimusta YTE:ssä).

[G 28] ”Osajärjestelmän käyttöönoton jälkeen on varmistuttava, että sitä käytetään ja ylläpidetään sitä koskevien olennaisten vaatimusten mukaisesti” ([johdanto-osan 40 kappale]). Tätä varten turvallisuudirektiivissä määritellään rautatieyritysten ja rataverkon haltijoiden vastuut käyttämistään osajärjestelmistä. Jäsenvaltioiden on turvallisuustodistuksia ja -lupia myöntäessään ja valvoessaan tarkistettava, että nämä vastuut on täytetty.

[G 29] Teknisten innovaatioiden mahdollistamiseksi useimmissa voimassa olevissa YTE:issä on määräykset ”innovatiivisia ratkaisuja” varten’.

20 artikla: ”Olemassa olevien osajärjestelmien käyttöönotto uudistamisen tai parantamisen jälkeen”

”Jos uusi lupa on tarpeen, jäsenvaltio päättää, miten laajasti YTE:iä on sovellettava hankkeeseen.”

[G 30] Ilmoitetun laitoksen suorittama EY-tarkastus rajoittuu niihin osajärjestelmän osiin tai ominaisuuksiin, joihin YTE:iä on sovellettu.

[G 31] [2 artiklan m kohdan] mukaan ”parantamisella” tarkoitetaan ”osajärjestelmän tai osajärjestelmän osan muuttamiseen liittyviä merkittäviä töitä, joilla parannetaan osajärjestelmän yleistä suoritustasoa”. Tämä määritelmä koskee yleisesti kaikkia osajärjestelmän kokonaissuoritustasoa koskevia tarkoituksellisia muutoksia, kuten esimerkiksi seuraavia:

- jos päätetään purkaa vähän liikennöidyn radan yksi raide, tämä purkaminen pienentäisi radan kapasiteettia, mutta parantaisi sen käytön ja kunnossapidon kustannustehokkuutta (eli parantaisi sen suoritustasoa);
- jos päätetään muuttaa avovaunu konttien kuljetusvaunuksi, kummankaan tyyppin suoritustaso ei etukäteen arvioiden ole toista parempi, mutta päätös on varmaankin tehty suoritustason parantamiseksi tietyssä liiketoiminnallisessa tilanteessa.

[G 32] Kaikissa näissä tapauksissa sovelletaan [20 artiklaa], ja kyseisen jäsenvaltion on ”päättävä, miten laajasti YTE:iä on sovellettava”.

[G 33] Tietyissä tapauksissa YTE:issä on erityisiä vaatimuksia, jotka koskevat niiden soveltamista tai uudistamista.

V luku: ”Kalustoyksiköt”

[G 34] ”Koska direktiiveissä 96/48/EY ja 2001/16/EY käsitellään uusia tai uudistettuja osajärjestelmiä ja direktiivissä 2004/49/EY jo käytössä olevia kalustoyksiköitä, kaikki säännökset kalustoyksikköjen käyttöönottoluvista on sisällytetty [yhteentoimivuusdirektiivin V lukuun]” ([johdanto-osan 41 kappale] (sekä YTE:n mukaisten että muiden kalustoyksikköjen osalta ja sekä YTE:ien maantieteelliseen soveltamisalaan kuuluvien että siihen toistaiseksi kuulumattomien rataverkon osien osalta. Näissä määräyksissä on otettu huomioon kalustoyksikön uusi määritelmä (ks. [2 artiklan c kohta] koskevat kommentit).

[G 35] Yhteentoimivuusdirektiivin kyseeseen tulevat määräykset koskevat jokaista kalustoyksikön muodostavaa osajärjestelmää, ja uusia, parannettuja ja uusittuja osajärjestelmiä koskevat kyseeseen tulevat YTE:t.

[G 36] Kalustoyksikköjen käyttöönottolupaprosessi ei kuulu tämän oppaan soveltamisalaan.

2.8. YTE:ien rakenne ja sisältö

2.8.1. [5 artiklan 3 kohdassa] esitetään YTE:ien sisältö siinä määrin kuin se on tarpeen EU:n rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden saavuttamiseksi.

Taulukko 2: YTE:ien sisältö

<p><i>'Kussakin YTE:ssä on:</i></p> <p><i>a) ilmoitettava sen aiottu soveltamisala ([yhteentoimivuusdirektiivin] liitteessä I mainitun verkon tai kalustoyksikön osa, [yhteentoimivuusdirektiivin] liitteessä II mainittu osajärjestelmä tai osajärjestelmän osa);</i></p>	<p>Tämä sisältö on YTE:ien 1 ja 2 luvussa.</p>
<p><i>b) täsmennettävä olennaiset vaatimukset kullekin osajärjestelmälle ja sen liitännät muita osajärjestelmiä varten;</i></p>	<p>Olennaiset vaatimukset on yleisellä tasolla esitetty yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä III, ja niitä on jokaisen osajärjestelmän osalta käsitelty tarkemmin YTE:ien 3 luvussa.</p>
<p><i>c) määriteltävä toiminnalliset ja tekniset eritelmät, jotka osajärjestelmän ja sillä muiden osajärjestelmien kanssa olevien liitännöiden on täytettävä. Tarvittaessa nämä eritelmät voivat poiketa toisistaan osajärjestelmän käytön mukaan, esimerkiksi [yhteentoimivuusdirektiivin] liitteessä I mainittujen rataluokkien, solmukohtien ja/tai liikkuvan kaluston mukaan;</i></p>	<p>Osajärjestelmäkohtaiset olennaiset vaatimukset käyvät ilmi teknisistä parametreista, liitynnöistä ja suoritustasovaatimuksista, jotka esitetään kullekin osajärjestelmälle YTE:ien 4 luvussa.</p> <p>Esimerkkinä tästä vaatimusten vaihtelevuudesta voidaan viitata suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän infrastruktuuria koskevissa YTE:issä määriteltyihin erilaisiin rataluokkiin, suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän energia-YTE:issä määriteltyihin erilaisiin virransyöttöjärjestelmiin jne.</p>
<p><i>d) määritettävä yhteentoimivuuden osatekijät ja liitännät, joita varten on oltava olemassa eurooppalaiset eritelmät, mukaan lukien eurooppalaiset standardit, jotka ovat välttämättömiä rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden toteuttamiseksi;</i></p>	<p>YTE:ien 5 luvussa käsitellään ne osatekijät ja liitännät, joita varten on olemassa eurooppalaiset eritelmät.</p> <p>Standardit (vapaaehtoiset tai pakolliset; ks. tämän oppaan 3 osa), joilla varmistetaan yhteentoimivuusdirektiivin olennaisten vaatimusten mukaisuus, mahdollistavat YTE:ien 4 luvussa esitettyjen, osajärjestelmien teknisiä ominaisuuksia koskevien vaatimusten täyttymisen, mutta eivät suoranaisesti direktiivin olennaisten vaatimusten täyttymistä.</p>

Taulukko 2: YTE:ien sisältö

<p>e) ilmoitettava kussakin tapauksessa menettelyt, joita on käytettävä yhtäältä yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttösoveltuvuuden arvioinnissa tai toisaalta osajärjestelmien EY-tarkastuksessa. Menettelyjen on perustuttava päätöksessä 93/465/ETY ja sen seuraavissa muutoksissa määriteltyihin moduuleihin;</p>	<p>YTE:ien 6 luku. On myös huomattava, että tämä päätös on korvattu päätöksellä 768/2008/EY. Lisäksi on hyväksytty erityinen rautatiemoduuleita koskeva päätös. Tämän päätöksen hyväksynnän yhteydessä tai sen jälkeen hyväksytyissä YTE:issä viitataan siihen. Sitä ennen hyväksytyissä YTE:issä on kaikissa mukana moduulien kuvaus.</p>
<p>f) ilmoitettava YTE:ien käyttöönottostrategia. On erityisesti täsmennettävä välivaiheet, joiden kautta siirrytään asteittain nykytilanteesta sellaiseen lopulliseen tilanteeseen, jossa YTE:ien noudattaminen on sääntönä;</p>	<p>YTE:ien 7 luvussa, jossa esitetään erityistapaukset, määritellään myös YTE:n eri säännösten soveltamisessa noudatettavat siirtymäajat sekä sallitaan tietty aika ottaa käyttöön osajärjestelmiä, jotka ovat ennen YTE:n hyväksymistä voimassa olleiden sääntöjen mukaisia.</p>
<p>g) ilmoitettava asianomaisen henkilöstön osalta ammattipätevyyttä ja työterveyttä ja -turvallisuuksia koskevat edellytykset, joita tarkoitetaan osajärjestelmän käyttö ja ylläpito sekä YTE:ien käyttöönotto edellyttävänä.</p>	<p>Nämä asiat kuvataan 4 luvussa osana osajärjestelmän luonnehdintaa.</p>

2.8.2. [5 artiklan 6 kohdassa] todetaan: ”Jollei joitakin olennaisten vaatimusten mukaisia teknisiä seikkoja voida nimenomaan käsitellä YTE:ssä, ne on yksilöitävä selvästi YTE:n liitteessä **avoimina kohtina**.” Ajatuksena on, että tiettyjä seikkoja pidetään välttämättöminä edellytyksinä olennaisten vaatimusten täyttymiselle, mutta (niiden monitahoisuuden tai ajanpuutteen vuoksi) ei vielä ole ollut mahdollista määritellä kohdejärjestelmälle asianmukaista eritelmää. Tällaisessa tapauksessa YTE voidaan hyväksyä niin, että tarkoitus on päättää avoimesta kohdasta myöhempien tarkistusten yhteydessä. Sillä välin tähän avoimeen kohtaan sovelletaan ilmoitettuja kansallisia sääntöjä.

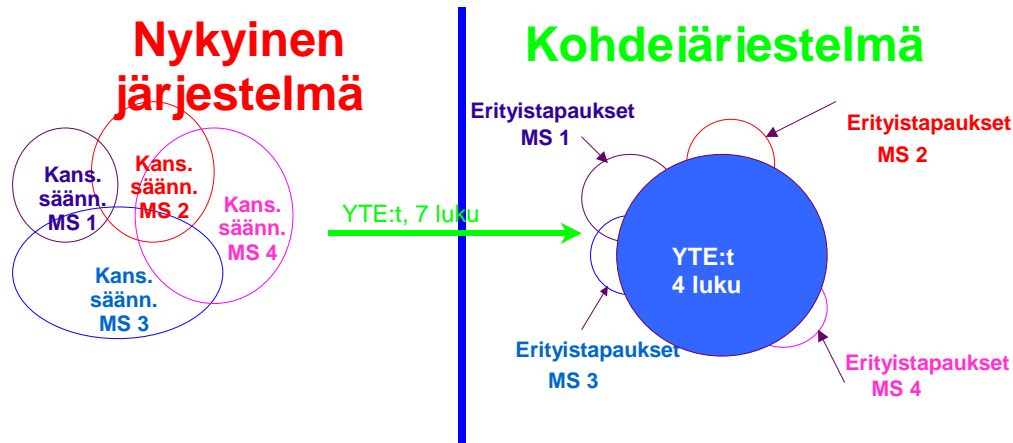
2.8.3. Jäsenvaltioiden tulee ilmoittaa komissiolle näitä avoimia kohtia koskevat kansalliset säännöt ja niiden vaatimustenmukaisuuden arviointiin nimetyt laitokset näitä avoimia kohtia sisältävien YTE:ien hyväksymisen jälkeen.

2.9. Kohdejärjestelmä ja erityistapaukset

2.9.1. YTE:n tarkoitus on edistää ”*teknisen yhdenmukaistamisen optimaalisen tason saavuttamista*” luomalla eritelmä yhteiselle tavoitejärjestelmälle (tätä ei pidä sekoittaa ”one-size-fits-all”-lähestymistapaan).

2.9.2. Riippuen jokaisen jäsenvaltion tilanteesta, kohdejärjestelmään pääseminen ei välttämättä ole kannattavaa (tai se vaatii pitkän siirtymisajan). Kun tämä otetaan huomioon, YTE:t ”säilyttävät (...) kunkin jäsenvaltion nykyisen rautatiejärjestelmän yhdenmukaisuuden. (...) voidaan kussakin YTE:ssä määrätä erityistapauksista...sekä verkon että kalustoyksikköjen osalta...Kutakin erityistapausta varten YTE:issä täsmennetään täytäntöönpanoa koskevat säännöt (...)” ([5 artiklan 5 kohta]).

- 2.9.3. Nämä erityistapaukset on jaettu kahteen ryhmään: poikkeusmääräykset ovat voimassa joko pysyvästi (P-tapaukset) tai tilapäisesti (T-tapaukset).
- 2.9.4. Kyseisen YTE:n niin vaatiessa jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle erityistapauksia koskevan vaatimustenmukaisuuden arviointiin nimetyt elimet. Kuten avointen kohtien tapauksessakin, ilmoitus on tehtävä YTE:n hyväksynnän jälkeen.
- 2.9.5. Seuraava kaavio havainnollistaa siirtymistä kansallisista säännöistä YTE:iin.

2.10. YTE:issä olevat virheet

- 2.10.1. Yhteentoimivuusdirektiivissä on otettu käyttöön vähäisen virheen ([7 artiklan 2 kohta]) sekä olennaisen tai kriittisen virheen ([7 artiklan 3 kohta]) käsitteet.
- 2.10.2. Lisäksi Euroopan rautatieviraston yleisessä toimeksiannossa määritellään virhe kriittiseksi silloin, kun se estää osajärjestelmän tai osatekijän
- valmistumisen tai yhteentoimivan suunnittelun,
 - vaatimustenmukaisuuden arvioinnin,
 - käyttöön ottamisen tai markkinoille saattamisen,
 - yhteentoimivuuden.
- 2.10.3. Kaikista näistä syistä, ja heti kun kriittinen virhe on havaittu, on komissiolle, ERA:lle tai jäsenvaltiolle ilmoitettava siitä, jotta rautatieliikenteen yhteentoimivuutta ja turvallisuutta käsittelevää komiteaa (RISC:tä) voidaan kuulla, Euroopan rautatievirastolta voidaan pyytää teknistä lausuntoa ja YTE:n muutosprosessi voidaan käynnistää. Lisäksi mikäli ilmoitettu laitos havaitsee tällaisen virheen / tällaisia virheitä, se voi käynnistää kysely- ja selvitysmenettelyn NB Rail-ryhmän välityksellä.
- 2.10.4. Jos puutteellisuus ei ole kriittinen, sitä voidaan pitää vähäisenä virheenä, josta myös ilmoitetaan komissiolle tai Euroopan rautatievirastolle tai jäsenvaltiolle, mutta joka käsitellään vähemmän kiireellisenä. Myös käänös virheet kuuluvat tähän ryhmään.
- 2.10.5. Euroopan rautatieviraston on julkaistava luettelo havaituista vähäisistä virheistä, käänös virheet mukaan lukien, Internet-sivustollaan odotettaessa vastaavan YTE:n tarkistusta. Luettelo on lähetettävä myös RISC:lle tiedoksi.

2.11. Euroopan rautatieviraston tekniset lausunnot

- 2.11.1. Yhteentoimivuusdirektiivin [7 artiklan 1 kohdan] mukaan ja kuten asetuksen (EY) N:o 881/2004 2 artiklan a ja b kohdassa on esitetty, Euroopan komissio voi pyytää Euroopan rautatievirastolta teknistä lausuntoa (TO = Technical Opinion) muun muassa YTE:ien puutteellisuuksista (mukaan lukien tapaukset, joissa YTE:n vaatimus ei ole selkeä ja voi johtaa toisistaan eriäviin tulkintoihin). Viimeksi mainituissa tapauksissa on arvioitava kyseisen puutteellisuuden vaikutusta yhteentoimivuuteen ja liitännöihin kyseisen YTE:n ja muiden YTE:ien kanssa.
- 2.11.2. Teknisessä lausunnossa on esitettävä ratkaisu, jossa arvioidaan taloudellisia, yhteentoimivuutta koskevia ja liitännöjä koskevia vaikutuksia sekä olennaisten vaatimusten mukaisuutta ja vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yksityiskohtia.
- 2.11.3. Euroopan rautatieviraston on annettava tekninen lausuntonsa kahden kuukauden kuluessa (asetuksen (EY) N:o 881/2004 10 artiklan 3 kohta). Tekninen lausunto on annettava RISC:lle, ja jos se hyväksytään, se on sisällytettävä kyseisen YTE:n tarkistukseen. Sillä aikaa (YTE:n tarkistusta odotettaessa) Euroopan rautatieviraston tulisi julkaista se Internet-sivustollaan ja laittaa se jakeluun kansallisten turvallisuusviranomaisten verkoston kautta. Se voidaan julkaista myös NB Rail:n verkkosivustolla.
- 2.11.4. [7 artiklan 2 kohdan] mukaan komissio voi suositella teknisen lausunnon käyttöä. Siinä tapauksessa hankintayksikköjen tai valmistajien tulisi käyttää sitä jatkaessaan osajärjestelmän/osatekijän suunnittelua, tai ilmoitettujen laitosten tulisi käyttää sitä vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa.
- 2.11.5. Tekninen lausunto ei ole oikeudellisesti sitova ennen kuin siitä on tullut osa YTE:ää. Jos sitä on käytetty, tämä on selvästi ilmoitettava sekä kyseisen osajärjestelmän tai osatekijän EY-todistuksessa että sen EY-vakuutuksessa.

2.12. YTE:ien tilanne

- 2.12.1. Ensimmäinen ryhmä YTE:iä suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän radoille julkaistiin toukokuussa 2002. Ryhmä koostui rakenteellisista infrastruktuuri-, energia-, liikkuvan kaluston sekä ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmistä sekä käyttötoimintaa ja kunnossapitoa koskevista toiminnallisista osajärjestelmistä..
- 2.12.2. Nämä ja kaikki ennen vuotta 2009 hyväksytyt YTE:t laati Euroopan komission puolesta yhteinen edustuselin, joka myöhemmin tunnettiin nimellä Euroopan rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden liitto (AEIF). Se koostui rataverkon haltijoista, rautatieyrityksistä ja rautatiealan edustajista.
- 2.12.3. Perustamisensa jälkeen Euroopan rautatievirasto otti hoitaakseen YTE:ien laatimisen. Näin ollen Euroopan rautatievirasto laati vuonna 2009 hyväksytyt WAG- ja OPE-YTE:ien muutokset sekä vuodesta 2009 lähtien hyväksytyt YTE:t. Euroopan rautatieviraston verkkosivustolla kohdassa "Interoperability/TSIs" on taulukko, jossa esitetään yleiskatsaus YTE:ien tilanteeseen.

2.13. YTE:ien merkityksellisyys yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä II määriteltyjen osajärjestelmien kannalta

- 2.13.1. [5 artiklan 1 kohdassa] todetaan seuraavaa: *"Tarvittaessa osajärjestelmää varten voidaan laatia useita YTE:iä tai yksi YTE voi kattaa useita osajärjestelmiä"*. Käytännössä tästä seuraa eräänlainen matriisi, jossa eri osajärjestelmät liittyvät eri YTE:iin. Seuraavasta taulukosta

selviää, mitkä YTE:t koskevat mitäkin osajärjestelmää ja on sen vuoksi otettava huomioon tietyn osajärjestelmän vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa (luonnosvaiheessa olevat YTE:t on mainittu vain viitetietona).

Taulukko 3: YTE:ien ala osajärjestelmiin nähden

Sovellettavat YTE:t	Osajärjestelmä							
	Infrastruktuuri	Energia	CCS junassa	Radanvarren CCS	Liikkuva kalusto	Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta	Kunnossapito	Telemaattiset sovellukset
Päät 2008/217/EY HS INF YTE	X						X	
Päät 2011/275/EU CR INF YTE	X						X	
Päät 2008/284/EY HS ENE		X					X	
Päät 2011/274/EU CR ENE YTE		X					X	
Päät 2012/88/EU CCS YTE			X	X			X	
Päät 2008/232/EY HS RST YTE					X		X	
Päät 2006/861/EY CR WAG YTE					X		X	
Päät 2011/291/EU CR LOC&PAS YTE					X		X	
Päät 2011/229/EU RST Melu YTE					X		X	
Päät 2008/231/EY HS OPE YTE						X		
Päät 2011/314/EU CR OPE YTE						X		
Asetus 62/2006/EY TAF YTE								X
Asetus 454/2011/EU TAP YTE								X
Päät 2008/163/EY HS&CR SRT YTE	X	X	X	X	X	X	X	
Päät 2008/164/EY HS&CR PRM YTE	X				X		X	

2.13.2. Edellä olevassa taulukossa on esitetty yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä II määritellyt osajärjestelmät. Se ei tarkoita, että kaikkia tiettyä osajärjestelmää koskevaisia osoitettuja YTE:itä sovelletaan kaikissa tapauksissa. Esimerkiksi suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän liikkuva kalusto koskevaa YTE:ää (päätös 2008/232/EY) sovelletaan liikkuvaan kalustoon yleensä, mutta sitä ei sovelleta tavanomaisen rautatiejärjestelmän

liikkuvaan kalustoon, ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ja tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikkumisesteisten henkilöiden tarpeita koskevaa YTE:ää (päätos 2008/164/EY) sovelletaan liikkuvaan kalustoon yleensä, mutta sitä ei sovelleta tavaravaunuihin.

2.14. Eri YTE:ien soveltaminen käytännössä

2.14.1. Käytännössä hankkeet eivät välttämättä vastaa mitään yhteentoimivuusdirektiivissä määriteltyä yksittäistä osajärjestelmää, vaan niihin voi sisältyä useita osajärjestelmiä. Lisäksi, kuten edellä on mainittu, yhtä osajärjestelmää voi usein koskea (ja yleensä koskeekin) usea YTE. Seuraavassa taulukossa (joka ei ole tyhjentävä) on esimerkki eri YTE:ien merkityksestä eräissä käytännön tapauksissa.

Taulukko 4: Kunkin YTE:n soveltaminen käytännössä

Sovellettavat YTE:t	Tapaus										
	Suurnopeusrata	Tavanomaisen rautatiejärjestelmän sähköistämätön	Suurnopeusjuna	Tavanomainen juna	juna, jota joskus käytetään suurnopeusradoin	Suurnopeusveturi	Tavanomainen veturi	Tavanomainen matkustajavaunu	Tavaravaunu	radan merkinantojärjestelmän	
Päät 2008/217/EY HS INF YTE	X										
Päät 2011/275/EU CR INF YTE		X	X								
Päät 2008/284/EY HS ENE	X										
Päät 2011/274/EU CR ENE YTE		X									
Päät 2012/88/EU CCS YTE	X	X	X	X	X	X	X	X		X	
Päät 2008/232/EY HS RST YTE				X		X	X				
Päät 2006/861/EY CR WAG YTE									X		
Päät 2011/291/EU CR LOC&PAS YTE					X	X		X	X		
Päät 2011/229/EU RST Melu YTE					X	X		X	X	X	
Päät 2008/163/EY HS&CR SRT YTE	X	X	X	X	X	X	X	X	X		
Päät 2008/164/EY HS&CR PRM YTE	X	X	X	X	X	X			X		

2.14.2. Taulukon esimerkit on ymmärrettävä seuraavasti:

- Uuden suurnopeusradan rakennushanke sisältää infrastruktuuri-, energia- sekä ohjauksen hallinnan ja merkinannon ratalaitteiden osajärjestelmät. Näiden kunkin osajärjestelmän kannalta merkitykselliset YTE:t ovat seuraavat:
 - Infrastruktuuri: HS INF YTE, PRM YTE (jos radalla on asemia), SRT YTE (jos radalla on tunneleita)
 - Energia: HS ENE YTE, SRT YTE (jos radalla on tunneleita)
 - CCS ratalaitteet: CCS YTE, SRT YTE
- Uuden tavanomaisen radan rakennushanke sisältää infrastruktuuri-, energia- (jos rata on sähköistetty) sekä ohjauksen hallinnan ja merkinannon ratalaitteiden osajärjestelmät. Näiden kunkin osajärjestelmän kannalta merkitykselliset YTE:t ovat seuraavat:
 - Infrastruktuuri: CR INF YTE, PRM YTE (jos radalla on asemia), SRT YTE (jos radalla on tunneleita)
 - Energia: CR ENE YTE (jos rata on sähköistetty), SRT YTE (jos radalla on tunneleita; joitain parametreja sovelletaan, vaikka rata ei olisi sähköistetty)
 - CCS ratalaitteet: CCS YTE, SRT YTE
- Uusi suurnopeusjuna sisältää liikkuvan kaluston sekä junaan asennettujen ohjaus-, hallinta- ja merkinantolaitteiden osajärjestelmät. Näihin kuhunkin osajärjestelmään sovellettavat YTE:t ovat seuraavat:
 - Liikkuva kalusto: HS RST YTE, PRM YTE, SRT YTE
 - CCS veturilaitteet: CCS YTE
- Tavanomainen veturi sisältää liikkuvan kaluston sekä junaan asennettujen ohjaus-, hallinta- ja merkinantolaitteiden osajärjestelmät. Näihin kuhunkin osajärjestelmään sovellettavat YTE:t ovat seuraavat:
 - Liikkuva kalusto: CR LOC&PAS YTE, SRT YTE, RST Melu YTE
 - CCS veturilaitteet: CCS YTE

2.14.3. Siksi kaikissa näissä tapauksissa EY-tarkastuksessa on arvioitava kussakin tapauksessa merkityksellisten YTE:ien vaatimusten mukaisuus.

2.15. YTE:t ja muut vaatimukset

2.15.1. Sovellettavat kansalliset säännöt

[G 37] Osajärjestelmän, joka on kaikkien sovellettavien YTE:ien mukainen ilman avoimia kohtia, tulisi katsoa täyttävän yhteentoimivuusdirektiivin olennaiset vaatimukset. YTE:t eivät kuitenkaan tällä hetkellä kata kaikkia olennaisiin vaatimuksiin liittyviä näkökohtia (eli YTE:ien maantieteellinen soveltamisala ei kata koko EU:n rataverkkoa, ja YTE:issä on avoimia kohtia). Tämän siirtymäkauden aikana kunkin jäsenvaltion alueella sovelletaan niiden Euroopan komissiolle [17 artiklan 3 kohdan] mukaisesti ilmoittamia kansallisia sääntöjä niihin seikkoihin, joita voimassa olevat YTE:t eivät vielä kata.

[G 38] Nämä ilmoitetut kansalliset säännöt toimivat viitteenä tarkastettaessa olennaisten vaatimusten täyttymistä silloin, kun (kuten [17 artiklan 3 kohdassa] esitetään):

- ”asianomaista YTE:ää ei ole, tai
- on ilmoitettu poikkeuksesta (...), tai
- erityistapaus edellyttää sellaisten teknisten sääntöjen soveltamista, jotka eivät sisälly asianomaiseen YTE:ään.”

tai (kuten [20 artiklassa] todetaan,) YTE:iä ei sovelleta kaikilta osin osajärjestelmän parantamiseen tai uudistamiseen.

- [G 39] Tämän kansallisia sääntöjä koskevan yleisen ilmoittamisvelvoitteen lisäksi YTE:ien hyväksymistä koskevissa laeissa on yleensä mukana tarkempia vaatimuksia vaadittavien ilmoitusten alasta.
- [G 40] Jäsenvaltioiden on myös nimettävä näiden kansallisten sääntöjen vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaavat ns. nimetyt laitokset.
- [G 41] Kansallisia sääntöjä on pidettävä nykyisten YTE:ien täydennyksenä, joilla varmistetaan kaikkien olennaisten vaatimusten täydellinen täyttyminen. Täydellinen luettelo viittauksista näihin kansallisiin sääntöihin on julkaistu EY:n rautateiden yhteentoimivuutta koskevalla Internet-sivustolla (ks. Euroopan rautatieviraston Internet-sivustolla oleva linkki kohdassa “registers\European Railway Agency Database for Interoperability and Safety – ERADIS”).
- [G 42] Kansalliset säännöt eivät saa olla ristiriidassa vastaavien YTE:ien kanssa (tämä koskee myös täydentäviä sääntöjä).
- [G 43] YTE:n niin edellyttäessä kansallisia sääntöjä on käytettävä vaatimustenmukaisuuden arviointiin erityistapauksissa.
- [G 44] Jäsenvaltio voi tarvittaessa muuttaa ilmoittamiaan sääntöjä. Luettelolta kuitenkin edellytetään tiettyä vakautta, koska sen tehtävä on varmistaa kaikkien sidosryhmien tasapuolinen ja syrjimätön kohtelu julkistamalla sovellettavat kansalliset säännöt.
- [G 45] Näiden kansallisten sääntöjen tarve vähenee, kun YTE:iä muutetaan ja kehitetään, avoimia kohtia suljetaan ja soveltamisala laajennetaan käsittämään koko EU:n rautatieverkosto.
- [G 46] Kansallisia sääntöjä tullaan kuitenkin edelleen soveltamaan poikkeuksiin sekä silloin, kun YTE:iä sovelletaan vain osittain uudistamiseen tai parantamiseen.

2.15.2. Muiden perustamissopimuksesta johdettavien säädösten mukaisuus

- [G 47] Kaikki muut yhteentoimivuusdirektiivin teknistä alaa, kuten osajärjestelmiä ja yhteentoimivuuden osatekijöitä, koskevia direktiivejä sovelletaan edelleen edellyttäen, että ne eivät liity yhteentoimivuusdirektiivissä esitettyihin olennaisiin vaatimuksiin. [13 artiklan 3 kohdan] määräyksiä sovelletaan asianmukaisissa tapauksissa: ”Jos yhteentoimivuuden osatekijöistä on annettu muita näkökohtia koskevia yhteisön direktiivejä, EY-vaatimustenmukaisuus- tai EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutuksen tulee ilmaista tällöin, että yhteentoimivuuden osatekijä täyttää myös näiden muiden direktiivien vaatimukset.”
- [G 48] Yleinen periaate on, että YTE:t eivät toista vaatimuksia, jotka jo sisältyvät muihin EU-säännöksiin (sähkömagneettinen yhteensopivuus (EMC), pakokaasupäästöt jne.). Se ei tarkoita, ettei rautateiden osajärjestelmien tarvitsisi olla näiden muiden säädösten mukaisia.
- [G 49] Seuraavia määräyksiä sovelletaan:
- [3 artiklan 2 kohta]: ”Tämän direktiivin säännösten soveltaminen ei vaikuta muiden asiaa koskevien yhteisön säännösten soveltamiseen. Yhteentoimivuuden osatekijöiden osalta tämän direktiivin olennaisten vaatimusten täyttäminen saattaa kuitenkin edellyttää tätä tarkoitusta varten laadittujen erityisten eurooppalaisten eritelmien käyttöä.”

- Yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä VI oleva 2.1 kohta: ”EY-tarkastus on menettely, jossa ilmoitettu laitos tarkastaa ja todistaa, että osajärjestelmä on
 - asiaa koskevien YTE:ien mukainen;
 - muiden perustamissopimuksesta johdettavien säännösten mukainen.”

[G 50] YTE:ien vaatimusten mukaisuuden lisäksi yhteentoimivuuden osatekijän valmistajan on taattava, että se on kaikkien muiden sovellettavien säädösten mukainen. Sitä varten valmistajan on tarvittaessa nimettävä ilmoitettuja laitoksia näiden direktiivien mukaisesti (Euroopan rautatieviraston Internet-sivuilla kohdassa ”interoperability\cooperation with organisations” on linkki uuden lähestymistavan mukaisten direktiivien nojalla nimettyjen ilmoitettujen laitosten luetteloon). Yhteentoimivuuden osatekijän yhteentoimivuusdirektiivin ja YTE:ien vaatimusten mukaisuutta arvioimaan käytetyn ilmoitetun laitoksen ei tarvitse arvioida, onko osatekijä muiden asiaa koskevien direktiivien vaatimusten mukainen. Tämän arvioinnin suorittavat joko sovellettavien direktiivien vaatimusten mukaisuuden arviointiin nimetyt laitokset tai direktiivien niin sallissa valmistaja itse. Sama laitos voi kuitenkin suorittaa useiden direktiivien vaatimusten mukaisuuden arvioinnin edellyttäen, että se on ilmoitettu niitä kaikkia varten.

[G 51] Osajärjestelmän suhteen on eri tilanne. EY-tarkastuksen suorittavan ilmoitetun laitoksen on tarkastettava, että osajärjestelmä on

- YTE:ien mukainen ja että yhteentoimivuuden osatekijöille on annettu EY-vaatimusten mukaisuusvakuutus [13 artiklan] mukaisesti sekä
- että se on kaikkien muiden perustamissopimuksesta johdettavien säädösten mukainen. Tätä varten osajärjestelmän yhteentoimivuusdirektiivin vaatimusten mukaisuutta arvioimaan nimitetyn ilmoitetun laitoksen ei tarvitse arvioida, onko osajärjestelmä muiden asiaa koskevien säädösten vaatimusten mukainen. Ilmoitetun laitoksen on kuitenkin pyydettävä hakijaa esittämään todisteet muiden asiaa koskevien säädösten vaatimusten mukaisuudesta. Hakijan on esitettävä kyseiset todisteet vaatimuksen mukaisuudesta siltä osin kuin ne ovat merkitseviä, ja ilmoitetun laitoksen on sisällytettävä ne teknisiin asiakirjoihin.

[G 52] Rautatiealaa edustava ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmä NB Rail ylläpitää Internet-sivustollaan luetteloja muista perustamissopimuksesta johdettavista säädöksistä, jotka koskevat osajärjestelmiä (ks. edellä mainittu Euroopan rautatieviraston Internet-sivustolla oleva linkki). Tämä luettelo ei ole sitova, eikä NB Raililla ole velvoitetta ylläpitää tällaista luetteloja.

[G 53] Mikäli yhteentoimivuusdirektiivin olennaisten vaatimusten (tai YTE:n vaatimusten) ja muiden samaa teknistä soveltamisalaa koskevien säädösten vaatimusten välillä on ristiriitaa, asia tulisi saattaa komission tietoon, jotta komissio voi etsiä parhaan kyseeseen tulevan ratkaisun. Tässä tapauksessa mahdollisesti pätevä oikeudellinen periaate on se, että alakohtainen lainsäädäntö on etusijalla laaja-alaiseen lainsäädäntöön nähden.

2.15.3. YTE:t ja muut vaatimukset – yhteenveto

[G 54] Seuraavassa taulukossa selvennetään rakenteellisia osajärjestelmiä koskevien erilaisten vaatimusten ja niihin liittyvän vaatimustenmukaisuuden arvioinnin yhdistelmiä:

Taulukko 5: Rakenteellisia osajärjestelmiä koskevat vaatimukset ja niihin liittyvä vaatimustenmukaisuuden arviointi

	Vaatimukset	Minkä mukaan vaatimustenmukaisuuden arviointi suoritetaan:	Vaatimustenmukaisuuden arvioinnista vastaava elin
Perusparametrit ja yhteentoimivuuden osatekijät	YTE:n 4 ja 5 luku	YTE:n 6 luku	Yhteentoimivuusdirektiivin mukainen ilmoitettu laitos
Eryistapaukset	YTE:n 7 luku	Jäsenvaltion ilmoitus	Nimetty laitos
Avoimet kohdat	Jäsenvaltion ilmoitus (kansalliset säännöt)	Jäsenvaltion ilmoitus	Nimetty laitos
Muut perustamissopimuksesta johdettavat säädökset	Muut säädökset	Muut säädökset	Muiden säädösten mukaiset ilmoitetut laitokset

[G 55] Yleisesti ottaen kansallisista säännöistä ja nimetyistä laitoksista ilmoittamisen ([17 artiklan] mukaisen) soveltamisalan on vastattava edellä esitetyn kaavion harmaata aluetta, kun taas EU:n säädökset (YTE:t ja muut perustamissopimuksesta johdettavat säädökset) kattavat sen valkoisen alueen. YTE:ien 7 luvussa esitetyissä erityistapauksissa saatetaan viitata kansallisiin sääntöihin, jotka jäsenvaltioiden on ilmoitettava.

[G 56] Tapauksissa, joissa on myönnetty poikkeus, nimetty laitos vastaa sovellettujen ilmoitettujen kansallisten sääntöjen mukaisuuden tarkastamisesta YTE:n vaatimusten mukaisuuden tarkastamisen sijasta.

[G 57] Tapauksissa, joissa on suoritettu parannus- tai uudistamistöitä, nimetty laitos vastaa sovellettujen ilmoitettujen kansallisten sääntöjen mukaisuuden tarkastamisesta YTE:n vaatimustenmukaisuuden tarkastamisen sijasta.

2.16. YTE:iä koskevia kysymyksiä

2.16.1. Oikeudellisen tekstin virallisen tulkinnan voi esittää vain Euroopan unionin tuomioistuin.

2.16.2. Jotta yhteentoimivuusdirektiivi ja YTE:t toimisivat mahdollisimman tehokkaasti, on olennaisen tärkeää, että kaikilla EU:n rautatiealan sidosryhmillä on yhtäläinen käsitys niiden sisällöstä ja vaatimuksista ja että niitä sovelletaan samalla tavoin.

2.16.3. Käyttäjät ovat aiemmin osoittaneet Euroopan rautatievirastolle monia selvityspyyntöjä, ja niihin vastataan oppaan tässä versiossa. Käyttäjillä on kuitenkin todennäköisesti edelleen kysymyksiä, jotka kerätään ja joihin vastataan soveltamisoppaan seuraavissa versioissa.

-
- 2.16.4. Euroopan rautatievirastolle voi lähettää YTE:iä koskevia kysymyksiä; ne kootaan usein kysytyjen kysymysten osioon viraston Internet-sivustolle. Nämä kysymykset otetaan huomioon tämän oppaan myöhemmissä versioissa ja tarvittaessa myös YTE:iä tarkistettaessa.
- 2.16.5. Lisäksi yhteentoimivuusdirektiivin [28 artiklan] nojalla ilmoitetut laitokset voivat ottaa yhteyttä koordinaatioryhmäänsä NB Railiin, mikäli niillä on kysyttävää arviointi- ja tarkastusmenettelyistä YTE:ien käyttöön ottamisen osalta (ks. myös 4.4 kohta).

3. SOVELLETTAVAT STANDARDIT JA MUUT ASIAKIRJAT

3.1. Yleiskatsaus

- 3.1.1. YTE:t hyväksytään EY:n päätöksillä tai asetuksilla, ja siksi ne ovat pakottavia. Niissä ei kuitenkaan yleensä määrätä tiettyä teknistä ratkaisua vaatimusten täyttämiseksi.
- 3.1.2. [5 artiklan 8 kohdan] mukaan ”YTE:issä voidaan viitata nimenomaisesti ja selvästi nimettyihin eurooppalaisiin tai kansainvälisiin standardeihin tai eritelmiin taikka viraston julkaisemiin teknisiin asiakirjoihin” tai niiden puuttuessa ”muihin selvästi nimettyihin säädösluonteisiin asiakirjoihin” (kuten UIC-määrelehtiin, kansallisiin standardeihin jne.), ja näiden standardien tai eritelmien (tai niiden asiaa koskevien osien) vaatimusten noudattaminen tulee pakolliseksi. YTE:issä viitataan nimenomaisesti vain niihin standardeihin, eritelmiin ja asiakirjoihin (tai niiden osiin), jotka ovat ehdottoman välttämättömiä EU:n rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden saavuttamiseksi, ja säädetään pakollisiksi vain ne.
- 3.1.3. Monet muutkin standardit ja asiakirjat ovat kuitenkin merkitseviä YTE:ien kannalta, vaikka niihin ei viitata. Näiden standardien tai asiakirjojen noudattaminen on vapaaehtoista. Yhdenmukaistettujen standardien noudattaminen merkitsee oletusarvoisesti vastaavien olennaisten vaatimusten täyttymistä.
- 3.1.4. Viittaukset yhdenmukaisiin standardeihin, joissa mainitaan ne direktiivit (uuden lähestymistavan mukaiset direktiivit ja siihen perustuvat direktiivit) joiden vaatimustenmukaisuus on standardien noudattamisesta seuraava oletus, julkaistaan Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL:ssä), ja ne ovat myös saatavana yritys- ja teollisuustoiminnan pääosaston Internet-sivustolla (ks. Euroopan rautatieviraston Internet-sivustolla oleva linkki).
- 3.1.5. On siis mahdollista, että standardi on samaan aikaan sekä (kokonaan tai osittain) yhdenmukaistettu (ts. vapaaehtoinen ja antaa vaatimustenmukaisuusolettamuksen) että pakollinen (ts. sellaisena mainittu YTE:ssä). Tämän seurauksena standardi esitetään sekä EUVL:n yhdenmukaistettujen standardien luettelossa että YTE:issä mainitussa pakollisten standardien luettelossa.
- 3.1.6. Käytännössä standardit ja muut asiakirjat liittyvät kunkin YTE:n 4 ja 5 luvuissa esitettyihin teknisiin vaatimuksiin (kunkin osajärjestelmän perusparametreihin, liitäntöihin ja suorituskykyvaatimuksiin). Nämä vaatimukset puolestaan vastaavat yhteentoimivuusdirektiivin olennaisia vaatimuksia sekä YTE:ien 3 luvussa esitettyjä osajärjestelmäkohtaisia olennaisia vaatimuksia.
- 3.1.7. Kutakin osajärjestelmää koskevien pakollisten ja vapaaehtoisten standardien ja asiakirjojen luettelo on esitetty erillisissä YTE-oppaissa (tämän oppaan liitteet 1).

3.2. YTE:issä olevat viittaukset eurooppalaisiin standardeihin ja muihin asiakirjoihin

- 3.2.1. YTE:issä olevat viittaukset olemassa oleviin standardeihin tai muihin asiakirjoihin voivat olla joko
- täsmällisiä viittauksia – joissa nimenomaisesti mainitaan asiakirjan tietty versio (esim. viittaamalla versionumeroon, päiväyksiin tms.) – tai
 - liukuvia viittauksia (ilman nimenomaista mainintaa asiakirjan tietystä versiosta) – jolloin viittaus koskee sitä asiakirjan versiota, joka oli voimassa kyseisen YTE:n viimeisimmän version hyväksymisen aikaan.

- 3.2.2. YTE:ssä käytetään mahdollisuuksien mukaan vain täsmällisiä viittauksia.
- 3.2.3. Molemmissa tapauksissa YTE:ssä mainittu standardin (tai asiakirjan) versio on sitova versio. Jos YTE:n hyväksymisen jälkeen hyväksytään standardin (tai asiakirjan) uusi versio, se ei merkitse mitään muutosta YTE:ään, vaan YTE:ssä mainittu vanha versio on edelleen sitova. Toisin sanoen kummassakaan tapauksessa mikään ei oikeastaan "liu'u".
- 3.2.4. Kun YTE:ssä viitataan standardiin tai asiakirjaan, koko standardi tai asiakirja on pakottava. Kun YTE:ssä viitataan standardin tai asiakirjan osaan, vain tämä osa on pakottava.
- 3.2.5. Jos YTE:ssä viitattu standardi sisältää viittauksen toiseen standardiin, myös tämä toinen standardi on pakottava, ellei YTE:ssä toisin määrätä.
- 3.2.6. YTE:ssä ei viitata standardeihin tai muihin asiaa koskeviin asiakirjoihin, joiden soveltaminen ei ole pakollista.

3.3. Euroopan rautatieviraston tekniset asiakirjat

- 3.3.1. On huomattava, että "Euroopan rautatieviraston tekninen asiakirja" ei ole sama asia kuin "Euroopan rautatieviraston tekninen lausunto", joka on kuvattu 2.11 kohdassa.
- 3.3.2. YTE:ssä voidaan viitata viraston tekniseen asiakirjaan samalla tavalla kuin standardiin. Myös sääntelytoimenpide, jolla YTE hyväksytään, voi sisältää viraston teknisen asiakirjan päivittämistä koskevia määräyksiä.

4. SIDOSRYHMÄT

4.1. Yhteentoimivuuden osatekijän valmistaja

- 4.1.1. Yhteentoimivuuden osatekijän valmistaja on organisaatio, joka vastaa yhteentoimivuusdirektiivin mukaisen yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelusta ja valmistuksesta tarkoituksenaan saattaa itse se markkinoille EU:n alueella.
- 4.1.2. Jos hankintayksikkö (esim. rautatieyrittäjä tai rataverkon haltija) osallistuu toimittajan kanssa yhteentoimivuuden osatekijän suunnitteluun, on selvästi mainittava, kumpaa pidetään valmistajana. Tähän liittyvät velvoitteet ja vastuut koskevat EY-vakuutuksen laatintaa henkilöä.
- 4.1.3. Siitä, joka merkittävästi muuttaa yhteentoimivuuden osatekijää niin, että seurauksena on "uutta vastaava" yhteentoimivuuden osatekijä (eli tilanteessa, jossa muutokset saattaisivat vaikuttaa yhteentoimivuuden osatekijän tukemien perusparametrien ominaisuuksiin), tarkoituksenaan saattaa se markkinoille EU:n alueella, tulee sen valmistaja, joka vastaa asianmukaisen vaatimustenmukaisuuden arvioinnin järjestämisestä.
- 4.1.4. Rataverkon haltija, rautatieyrittäjä, liikkuvan kaluston haltija jne. voi omaan käyttöönsä suunnitella ja valmistaa yhteentoimivuuden osatekijän tai muuttaa sitä. Tässä tapauksessa niiden katsotaan saattavan tämän yhteentoimivuuden osatekijän markkinoille ja olevan sen valmistaja.
- 4.1.5. Valmistaja vastaa seuraavista asioista:
- yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelu ja valmistus;
 - vaatimustenmukaisuudesta ja käyttöönsoveltuvuudesta annettaviin todistuksiin liittyvän menettelyn noudattamisesta sekä yhteentoimivuusdirektiivissä ja siihen liittyvissä YTE:issä esitettyjen vaatimusten täyttämistä.
- 4.1.6. Valmistajalla on yksinomainen ja lopullinen vastuu siitä, että sen valmistama yhteentoimivuuden osatekijä on kaikissa sovellettavissa direktiiveissä esitettyjen vaatimusten mukainen. Valmistajan on ymmärrettävä sekä yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelua että sen valmistusta, järjestettävä asiaa koskevan YTE:n niin edellyttäessä ilmoitetun laitoksen / ilmoitettujen laitosten tarkastus EY-todistusta varten sekä annettava EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutus, joka koskee kaikkien kyseeseen tulevien direktiivien määräysten ja vaatimusten mukaisuutta.
- 4.1.7. Valmistaja voi teettää alihankintana tiettyjä toimintoja, kuten yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelun tai valmistuksen, edellyttäen, että valmistaja säilyttää itsellään sen hallinnan ja vastuun siitä kokonaisuudessaan. Samalla tavoin valmistaja voi käyttää yhteentoimivuuden osatekijän tuottamiseen sekä CE-merkinnällä varustettuja että ilman sitä olevia valmiita tuotteita tai osia menettämättä asemaansa valmistajana.
- 4.1.8. Yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä IV määritellään valmistajan velvoitteet, jotka koskevat yhteentoimivuuden osatekijän EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutusta.
- 4.1.9. Valmistaja voi toimia yhteisössä tai muualla. Molemmissa tapauksissa valmistaja voi nimittää valtuutetun edustajan (ks. 4.3 kohta) EU:ssa toimimaan puolestaan tietyissä sovellettavien direktiivien edellyttämässä toimissa edellyttäen, että ne on määritelty valmistajan ja tämän valtuutetun edustajan välisessä toimeksiannossa. EU:n ulkopuolelle asettautuneella

valmistajalla ei kuitenkaan tarvitse olla valtuutettua edustajaa, vaikka se saattaakin tuoda tiettyjä etuja.

4.2. EY-tarkastuksen hakija

4.2.1. Yhteentoimivuusdirektiivissä käytetään sanaa ”hakija” useissa artikloissa ja liitteissä. Sanalla ei kaikissa tapauksissa viitata samaan rooliin, eikä sen tarvitse kaikissa tapauksissa olla sama organisaatio. Esimerkkejä:

- liikkuvan kaluston valmistaja voi toimia liikkuvan kaluston osajärjestelmän EY-tarkastuksen hakijana ([18 artikla]);
- ohjaus-, hallinta- ja merkinantojärjestelmän veturilaitteiden valmistaja voi toimia ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmän veturilaitteiden EY-tarkastuksen hakijana ([18 artikla]);
- leasing-yritys voi toimia kalustoyksikön ensimmäisen käyttöönottoluvan hakijana ([22 artikla]); ja
- rautatieyritys voi toimia kalustoyksikön toisessa jäsenvaltiossa tapahtuvaa käyttöönottoa koskevan täydentävän käyttöönottoluvan hakijana ([23 artikla]).

4.2.2. EY-tarkastusmenettelyn hakija ”*voi olla hankintayksikkö tai valmistaja taikka niiden yhteisöön sijoittautunut edustaja*”. Riippumatta siitä, mikä organisaatio toimii hakijana, sen velvollisuus on antaa EY-tarkastusvakuutus. Hakija on siksi se taho, joka vastaa siitä, että osajärjestelmä on YTE:n ja muiden perussopimuksesta johdettavien säädösten vaatimusten mukainen (niiden vaatimusten, joita EY-vakuutus koskee).

4.2.3. EY-tarkastuksen hakija vastaa seuraavista asioista:

- osajärjestelmän suunnittelu, tuotanto ja lopputestaus. Se vastaa osajärjestelmän suunnittelusta ja rakentamisesta, vaikka osajärjestelmän osat olisivat eri organisaatioiden suunnittelema ja rakentama;
- ilmoitetun laitoksen suorittaman EY-tarkastuksen järjestäminen (lisätietoja on tämän oppaan liitteessä 2);
- osajärjestelmän EY-tarkastusvakuutuksen laatiminen.

4.2.4. EY-tarkastuksen hakija voi delegoida tai teettää alihankintana tiettyjä osajärjestelmään liittyviä tehtäviä (kuten sen suunnittelun, rakentamisen tai testauksen), mutta hakija säilyttää osajärjestelmän hallinnan ja kokonaisvastuun siitä ja on edelleen vastuussa EY-tarkastusvakuutuksesta. Hakijan, joka antaa EY-tarkastusvakuutuksen (moduulin SD tai SF mukaisesti) on oltava sama organisaatio kuin se, joka sai EY-tyyppitarkastustodistuksen.

4.2.5. Tapauksissa, joissa tiettyjä osajärjestelmän osia tai vaiheita koskee välivaiheen tarkastuslausuma, EY-tarkastusvakuutuksen laativa hakija voi olla eri kuin välivaiheen tarkastusvakuutuksen laatinut henkilö/taho.

4.2.6. Yhteentoimivuusdirektiivin liitteissä V ja VI määritellään käyttöönottoluvan hakijan velvoitteet EY-vakuutuksen tai -tarkastuksen osalta sekä järjestelyt tämän EY-vakuutuksen sekä sen mukana seuraavien teknisten asiakirjojen käytettävissä pitämiseksi.

4.2.7. Parantamisen tai uudistamisen tapauksessa EY-tarkastuksen hakijan tehtävä on ilmoittaa ilmoitetulle laitokselle, missä laajuudessa kyseinen jäsenvaltio on päättänyt YTE:ää sovellettavan. Yhteentoimivuusdirektiivin [20 artiklan 1 kohdan] mukaan ”*hankintayksikön tai*

valmistajan on esitettävä hanketta koskeva suunnitelma asianomaiselle jäsenvaltiolle". Hankintayksikön ja valmistajan tulee sopia, kumpi lähettää suunnitelman. Tavallisesti toisen näistä toimijoista tulee olla EY-tarkastuksen hakija.

4.3. Valtuutettu edustaja

- 4.3.1. Tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista tehdyn päätöksen [22] liitteessä I olevan R1 määritelmän 4 kohdan valtuutetulla edustajalla tarkoitetaan ”yhteisöön sijoittautunutta luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, jolla on valmistajan antama kirjallinen toimeksianto hoitaa valmistajan puolesta tietyt tehtävät”.
- 4.3.2. Yhteentoimivuusdirektiivin asiayhteydessä se on organisaatio, jonka valmistaja tai hankintayksikkö on kirjallisella toimeksiannolla nimenomaan nimittänyt toimimaan puolestaan tiettyihin valmistajan tai hankintayksikön velvoitteisiin liittyvissä asioissa. Se, missä laajuudessa valtuutettu edustaja voi tehdä valmistajaa tai hankintayksikköä sitovia sitoumuksia, määräytyy valmistajan tai hankintayksikön valtuutetulle edustajalle antaman toimeksiannon mukaan.
- 4.3.3. Esimerkiksi valtuutettu edustaja voidaan valtuuttaa pyytämään vaatimustenmukaisuuden arviointia EU:n alueella, allekirjoittamaan EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutus ja pitämään nämä asiakirjat ja tekniset asiakirjat (soveltuvien osien) toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä yhteentoimivuuden osatekijän tai osajärjestelmän käyttöänsä aikana.
- 4.3.4. Valmistajan tai hankintayksikön valtuutetun edustajan tulee olla asettautunut EU:n alueelle.
- 4.3.5. Valmistajan kaupallisia edustajia (kuten valtuutettuja jakelijoita) ei tule sekoittaa yhteentoimivuusdirektiivissä tarkoitettuihin valtuutettuihin edustajiin riippumatta siitä, ovatko nämä asettautuneet EU:n alueelle.
- 4.3.6. Valtuutetun edustajan on noudatettava valmistajaa tai hankintayksikköä koskevia velvoitteita, kuten velvoitteita, jotka koskevat vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointia, EY-tarkastusta, EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutusta tai velvoitetta pitää EY-vakuutus sekä tekniset asiakirjat toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä.
- 4.3.7. Jäsenvaltiot voivat valmistajan tai hankintayksikön sijasta ottaa yhteyttä valtuutettuun edustajaan asioissa, jotka koskevat näiden yhteentoimivuusdirektiivin mukaisia velvoitteita. Valmistaja tai hankintayksikkö on edelleen vastuussa valtuutetun edustajan sen puolesta tekemistä toimista.
- 4.3.8. Valtuutettu edustaja voi samanaikaisesti toimia alihankkijana, maahantuojaana tai markkinoille saattamisesta vastaavana henkilönä.

4.4. Ilmoitetut laitokset

- 4.4.1. Ilmoitettu laitos on organisaatio, joka vastaa kolmannen osapuolen tekemästä yhteentoimivuuden osatekijän tai rakenteellisen osajärjestelmän arvioinnista niitä koskevan YTE:n vaatimusten osalta. Yhteentoimivuusdirektiivin 2 artiklan j kohdan, 13 artiklan 2 kohdan, 18 ja 28 artiklan sekä liitteen VI mukaan ilmoitetuilla laitoksilla on seuraavat tehtävät:

- yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointi;

- osajärjestelmien EY-tarkastuksen suorittaminen;
- EY-tarkastusvakuutuksen tai välivaiheen tarkastuslausuman mukana toimitettavien teknisten asiakirjojen laatiminen (kokoaminen);
- tietojen julkaiseminen määräajoin seuraavista asioista:
 - saadut EY-tarkastusta, välivaiheen tarkastusta sekä vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointia koskevat pyynnöt,
 - annetut EY:n välivaiheen tarkastuslausumat ja EY-tarkastustodistukset sekä annetut tai evätyt EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai -käyttöönsoveltuvuustodistukset.

Nämä tehtävät ovat kokonaisvaltaisen lähestymistavan periaatteiden mukaisia, kuten tämän oppaan liitteessä 3 selostetaan.

- 4.4.2. Lisäksi *Uuteen lähestymistapaan ja kokonaisvaltaiseen lähestymistapaan perustuvien direktiivien täytäntöönpano-opas* (jota ei vielä ole päivitetty uuden puitelainsäädännön mukaiseksi) on edelleen merkityksellinen ilmoitettujen laitosten tehtävien kannalta lukuun ottamatta määräyksiä, jotka koskevat CE-merkintöjen kiinnittämistä yhteentoimivuuden osatekijöihin ja osajärjestelmiin.
- 4.4.3. Kokonaisvaltaisen lähestymistavan periaatteiden mukaisesti yhteentoimivuusdirektiivissä edellytetään, että ilmoitetut laitokset tekevät kiinteää yhteistyötä koordinoidakseen toimintojaan. Tätä varten on perustettu laitosten koordinaatioryhmä NB Rail, jossa käsitellään yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arvioinnin ja osajärjestelmien EY-tarkastusten yhteydessä mahdollisesti esiintyviä ongelmia ja ehdotetaan ratkaisuja niihin ([28 artiklan 5 kohta]). Nämä ratkaisut esitetään virallisesti käyttösuosituksina (RFU) tai kysymyksinä ja selvityksinä (Q&C). Kysymykset ja selvitykset esitetään komission hyväksyttäväksi. Käyttösuositukset tai kysymykset ja selvitykset eivät ole etusijalla EU:n lainsäädäntöön nähden, vaan täydentävät sitä antamalla ilmoitetuille laitoksille lisätukea ja -tietoja teknisistä asioista. Kun käyttösuositukset tai kysymykset ja selvitykset on hyväksytty, kaikki ilmoitetut laitokset käyttävät niitä.
- 4.4.4. Lisätietoja käyttösuosituksista tai kysymyksistä ja selvityksistä on saatavana NB Railin Internet-sivustolta (ks. Euroopan rautatieviraston Internet-sivustolla oleva linkki kohdassa "interoperability\cooperation with organisations").
- 4.4.5. Kun laitos ilmoitetaan yhteentoimivuusdirektiivin nojalla, sen ilmoittavan jäsenvaltion tulee ilmoittaa tämän ilmoitetun laitoksen toimivalta-alue:
- Menettely: yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden arviointi, yhteentoimivuuden osatekijöiden käyttöönsoveltuvuuden arviointi tai osajärjestelmän EY-tarkastus;
 - Osajärjestelmät: energia, ohjauksen, hallinnan ja merkinannon ratalaitteet, ohjauksen, hallinnan ja merkinannon veturilaitteet, liikkuva kalusto tai infrastruktuuri.
 - YTE ja YTE:ien tarkistus;
- 4.4.6. Yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä VIII määritellään vähimmäiskriteerit, jotka jäsenvaltioiden on otettava huomioon laitoksia ilmoittaessaan. Nämä kriteerit liittyvät pääasiassa sekä liiketoimintaa harjoittavien osapuolten (valmistajien, rautatieyritysten, rataverkon haltijoiden jne.) että käyttöönottolupia myöntävien viranomaisten toimivaltaan ja riippumattomuuteen.

4.5. Nimetyt laitokset (DeBo)

- 4.5.1. Nimetty laitos on organisaatio, joka vastaa kolmannen osapuolen tekemästä yhteentoimivuuden osatekijän tai rakenteellisen osajärjestelmän arvioinnista niitä koskevien ilmoitettujen kansallisten sääntöjen osalta (lisätietoja tapauksista, joissa kansallisia sääntöjä sovelletaan, on 2.15.1 kohdassa).
- 4.5.2. Ilmoitettujen kansallisten sääntöjen vaatimusten mukaisuutta arvioimaan nimetyt organisaatiot voivat (ja [johdanto-osan 18 kappaleen] mukaan niiden tulisi) olla samoja kuin ilmoitettujen laitosten. Tämä ei kuitenkaan ole pakollista. Joka tapauksessa, jos sama organisaatio toimii sekä nimettynä laitoksena että ilmoitettuna laitoksena ja voi käytännössä hoitaa koko arvioinnin yhtenä prosessina, se toimii muodollisesti kahdessa eri tehtävässä, ja tämän tulisi käydä ilmi sen laatimista asiakirjoista.
- 4.5.3. Nimettyjen laitosten kansallisten sääntöjen mukaisuuden tarkastamiseen liittyvät tehtävät ovat *tarvittavin muutoksin* samat, joita ilmoitettu laitos hoitaa YTE:ien vaatimusten mukaisuuden tarkastamisen yhteydessä. Yksi merkittävä ero kuitenkin on – EY-tarkastusmenettelyä varten hakija voi vapaasti nimetä minkä tahansa toimivaltaisen ilmoitetun laitoksen (riippumatta siitä, mitkä jäsenvaltiot sen ovat ilmoittaneet), kun taas kansallisten sääntöjen mukaisuuden ja erikoistapausten vaatimusten mukaisuuden tarkastuksessa hakijan on käytettävä sen jäsenvaltion nimeämää laitosta, jonka alueella osajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön.
- 4.5.4. Yhteentoimivuusdirektiivi ei määrittele kriteerejä, joita jäsenvaltioiden tulee noudattaa näitä laitoksia nimittäessään. Tässä yhteydessä tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista tehdyn päätöksen **Error! Reference source not found.** 6 artiklan 2 kohta voidaan mainita ohjeena. Se kuuluu seuraavasti: *”Jos yhteisön yhdenmukaistamislainsäädännössä säädetään, että vaatimusten mukaisuuden arvioinnin suorittavat viranomaiset, kyseisessä lainsäädännössä on säädettävä, että vaatimusten mukaisuuden arviointilaitosten, joihin kyseiset viranomaiset tukeutuvat teknisissä arvioinneissa, on täytettävä samat edellytykset kuin tässä päätöksessä säädetään ilmoitettujen laitosten osalta”.*

4.6. Osajärjestelmän käyttöönottoluvan hakija

- 4.6.1. Osajärjestelmän käyttöönottoluvan hakija voi olla eri kuin EY-tarkastuksen hakija.
- 4.6.2. Osajärjestelmän käyttöönottoluvan hakijaa käsitellään Rakenteellisten osajärjestelmien ja kalustoyksikköjen käyttöönottoa koskevan suosituksen 8.1 kohdassa [43]. Hakija vastaa seuraavista asioista:
- sen varmistamisesta, että osajärjestelmälle on tehty tarkastusmenettely, sekä tarvittavien todisteiden toimittamisesta kansalliselle turvallisuusviranomaiselle, mukaan lukien seuraavat todisteet:
 - EY-tarkastus;
 - kansallisten sääntöjen mukaisuuden tarkastus (avoimet kohdat, erityistapaukset, poikkeukset),
 - tarvittaessa komission asetuksen N:o 352/2009 mukainen riskien arviointi;
 - hakemuksen jättäminen käyttöönottolupaa varten, jonka myöntää sen jäsenvaltion kansallinen turvallisuusviranomainen, jonka alueelle osajärjestelmä on tarkoitus sijoittaa tai jossa sitä on tarkoitus käyttää.

4.7. Kansalliset turvallisuusviranomaiset

4.7.1. YTE:ien soveltamisen osalta kansallisten turvallisuusviranomaisten pääasialliset tehtävät (jotka kaikki on määritelty turvallisuusdirektiivin 16 artiklassa) ovat seuraavat:

- ”se myöntää käyttöönottoluvat rautatiejärjestelmän rakenteellisille osajärjestelmille (...)”
- ”se valvoo, että yhteentoimivuuden osatekijät ovat (...) olennaisten vaatimusten mukaisia”;
- ”se tarkastaa, että [turvallisuuksissa ja turvallisuusluvuissa] vahvistetut edellytykset ja vaatimukset täyttyvät ja että infrastruktuurin haltijat ja rautatieyritykset toimivat yhteisön tai kansallisen lainsäädännön mukaisesti”; tähän sisältyy sen tarkastaminen, että toiminnallisia osajärjestelmiä koskevat YTE:n vaatimukset täyttyvät.

5. VAATIMUSTENMUKAISUUDEN ARVIOINTI

5.1. Vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyt

5.1.1. Yhteentoimivuuden osatekijät

- [G 58] Ennen kuin yhteentoimivuuden osatekijä voidaan saattaa markkinoille (ks. 6.1 kohta), sillä on oltava EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus ja tarvittaessa EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutus. Nämä vakuutukset antaa yhteentoimivuuden osatekijän valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ilmoitetun laitoksen annettua tarvittaessa todistuksen.
- [G 59] Yhteentoimivuusdirektiivin kohdalla ”vaatimustenmukaisuuden arvioinnin” yleinen määritelmä (ks. tässä taulukossa olevat määritelmät: Taulukko 7) tulisi yhteentoimivuuden osatekijöiden osalta käsittää prosessina, jossa tutkitaan, onko kyseisessä YTE:ssä esitetyt yhteentoimivuuden osatekijään liittyvät vaatimukset täytetty.
- [G 60] Yhteentoimivuuden osatekijän muut ominaisuudet voidaan määrittellä valmistajan ja ostajan välisellä sopimuksella edellyttäen, että ne eivät ole ristiriidassa YTE:n vaatimusten kanssa. Ilmoitetun laitoksen ei tarvitse arvioida näitä ominaisuuksia yhteentoimivuuden kannalta.
- [G 61] Yhteentoimivuuden osatekijän EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksessa tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutuksessa on täsmällisesti mainittava, mitä tuotetta varten se on laadittu.
- [G 62] Olemassa oleva yhteentoimivuuden osatekijä tarvitsee uuden vaatimustenmukaisuuden arvioinnin ja uuden EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen (ennen sen liittämistä osajärjestelmään) seuraavissa tapauksissa:
- sitä on merkittävästi muutettu (eli kun muutokset voisivat vaikuttaa perusparametrien ominaisuuksiin) tai jos
 - sitä on tarkoitus käyttää uudella käyttöalueella.
- [G 63] Edellä mainituissa tapauksissa tarvitaan myös uusi EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutus, mikäli kyseinen YTE sitä yhteentoimivuuden osatekijälle edellyttää.
- [G 64] Sen, joka saattaa yhteentoimivuuden osatekijän markkinoille EU:n alueella, on pidettävä kansallisen toimivaltaisen viranomaisen käytettävissä EY-vaatimustenmukaisuusvakuutukset ja EY-käyttöönsoveltuvuusvakuutukset sekä tekniset asiakirjat kyseisessä YTE:ssä määritellyn ajan; jos YTE:ssä ei määritellä tätä aikaa, se on 10 vuotta viimeisen yhteentoimivuuden osatekijän valmistuksesta. Tämä koskee sekä EU:ssa valmistettuja että kolmansista maista tuotuja yhteentoimivuuden osatekijöitä. Jos valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja EU:ssa ei ole täyttänyt tätä velvoitetta, se koskee ketä tahansa, joka on saattanut yhteentoimivuuden osatekijän EU:n markkinoille (maahantuojaa tai ketä tahansa muuta henkilöä).
- [G 65] Käytännössä yhteentoimivuuden osatekijöitä valmistetaan yleensä samaan rakenteeseen tai tyyppiin perustuvana sarjatuotantona, ja niitä voidaan sisällyttää erilaisiin osajärjestelmiin. Tämän vuoksi EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutus annetaan ennen yhteentoimivuuden osatekijän sisällyttämistä osajärjestelmään, eikä se yleensä liity mihinkään tiettyyn hankkeeseen tai osajärjestelmään.
- [G 66] Yhteentoimivuuden osatekijä, jolla on EY-vaatimustenmukaisuus- ja/tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutus, voidaan sisällyttää osajärjestelmään ilman sen vaatimustenmukaisuutta koskevia lisäarviointeja. Myöhemmin tehtävässä osajärjestelmän

EY-tarkastuksessa (ks. jäljempänä oleva 5.3.3 kohta) on tarkastettava, onko yhteentoimivuuden osatekijä lisätty oikein ja onko se yhteensopiva kyseisen osajärjestelmän muiden yhteentoimivuuden osatekijöiden kanssa (EY-tarkastusprosessissa on erityisesti tarkastettava, että yhteentoimivuuden osatekijöitä käytetään niiden omilla käyttöalueilla).

- [G 67] Jos yhteentoimivuuden osatekijä muodostaa toisen yhteentoimivuuden osatekijän osan (esimerkiksi yhteentoimivuuden osatekijä "ratapölkky" on yhteentoimivuuden osatekijän "vaihte" osa), kukin valmistaja vastaa asianmukaisen tarkastuksen ja EY-vakuutuksen järjestämisestä. Näin ollen edellisessä esimerkissä ratapölkyn valmistajan on toimitettava ratapölkyn EY-vakuutus vaihteen valmistajalle.
- [G 68] Osatekijän vaatimustenmukaisuuden arviointia koskeva hakemus voidaan tehdä milloin tahansa. Jos kyseisessä YTE:ssä ei toisin määrätä, tämän yhteentoimivuuden osatekijän sisältävän osajärjestelmän EY-todistus voidaan kuitenkin laatia vasta sitten, kun kaikki tähän liittyvät EY-vaatimustenmukaisuus- ja -käyttöönsoveltuvuusvakuutukset on laadittu.
- [G 69] Jos yhteentoimivuuden osatekijä arvioidaan samanaikaisesti osajärjestelmän kanssa ja saatetaan EU:n markkinoille ottamalla kyseinen osajärjestelmä käyttöön, yhteentoimivuuden osatekijälle tarvitaan silti erityinen EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus, ellei kyseisessä YTE:ssä toisin määrätä (esim. siirtymäkauden aikana). Yhteentoimivuuden osatekijän markkinoille saattamisessa ei riitä, että sen sisältävällä osajärjestelmällä on EY-tarkastusvakuutus. Muodollisesti ottaen yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuuden arviointi on eri prosessi kuin osajärjestelmän tarkastusprosessi.
- [G 70] Erityisissä tilanteissa (joissa valmistaja tai tämän valtuutettu edustaja ei ole hoitanut EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutukseen liittyviä velvollisuuksiaan) yhteentoimivuuden osatekijää käyttävä organisaatio (esim. kalustoyksikön valmistaja, joka sisällyttää yhteentoimivuuden osatekijän kalustoyksikköön, maansiirtourakoitsija, joka käyttää yhteentoimivuuden osatekijää infrastruktuurissa, tai hankintayksikkö) voi valmistajan sijaan laatia yhteentoimivuuden osatekijälle EY-vaatimustenmukaisuus- tai -käyttöönsoveltuvuusvakuutuksen. Tässä tapauksessa organisaation on järjestettävä EY-vaatimustenmukaisuuden arviointi, ja organisaation katsotaan saattaneen tämän yhteentoimivuuden osatekijän markkinoille ([13 artiklan 4 kohta]).
- [G 71] EY-vaatimustenmukaisuus- ja -käyttöönsoveltuvuusvakuutus on rekisteröitävä Euroopan rautatieviraston ERADIS-tietokantaan.

5.1.2. Osajärjestelmät

- [G 72] Seuraavat vaiheet ovat tarpeen ennen osajärjestelmän käyttöönottoluvan hakemista jäsenvaltiolta:
- ilmoitettu laitos tekee osajärjestelmän EY-tarkastuksen (yhteentoimivuusdirektiivin liite VI) ja laatii EY-tarkastustodistuksen;
 - EY-tarkastuksen hakija laatii osajärjestelmän EY-tarkastusvakuutuksen;
 - nimetty elin tekee tarvittaessa ilmoitettujen kansallisten sääntöjen mukaisuuden tarkastuksen;
 - yhteisen turvallisuusmenetelmän mukainen riskien arviointi tehdään tarvittaessa.
- Tämä opas ei kata koko prosessia, vaan pelkästään YTE:ien vaatimusten mukaisuuden.
- [G 73] EY-tarkastusvakuutus tarvitaan jokaiselle uudelle rakenteelliselle osajärjestelmälle sekä myös parannetuille tai uudistetuille osajärjestelmille jäsenvaltion niin edellyttäessä. Jos hankkeeseen kuuluu useampia kuin yksi yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä II määritelty

rakenteellinen osajärjestelmä (esim. kalustoyksikössä voi olla liikkuvan kaluston osajärjestelmä sekä ohjauksen-, hallinnan- ja merkinannon veturilaitteiden osajärjestelmä, ja rata käsittää infrastruktuuriasajärjestelmän sekä yleensä myös ohjauksen-, hallinnan- ja merkinannon ratalaitteiden osajärjestelmän), tarvitaan useita EY-tarkastustodistuksia, yksi jokaiselle rakenteelliselle osajärjestelmälle.

- [G 74] Sarjatuotannon tapauksessa (esim. liikkuvan kaluston kohdalla) jokaiselle yksikölle tarvitaan EY-tarkastusvakuutus. Tämä voidaan tehdä laatimalla yksilöllinen vakuutus kullekin yksikölle tai luettelemalla yhdessä vakuutuksessa useita yksiköitä.
- [G 75] Jos YTE:n vaatimukset koskevat vain tiettyjä osajärjestelmän osia tai vaiheita ja ne ovat kyseisen YTE:n vaatimusten mukaiset, ilmoitettu laitos antaa välivaiheen tarkastuslausuman [18 artiklan 4 kohdan] mukaisesti.
- [G 76] Välivaiheen tarkastusmenettelyn tapauksessa hakija laatii osajärjestelmälle välivaiheen EY-vaatimustenmukaisuusvakuutuksen.

5.2. Vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulit

- [G 77] Vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointi- ja EY-tarkastusmenettelyt perustuvat moduulien käyttöön.
- [G 78] Ennen vuotta 2010 hyväksytyissä YTE:issä on kaikissa mukana vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulien kuvaus. Vuonna 2010 hyväksytyissä YTE:issä viitataan erilliseen vaatimustenmukaisuuden arviointimoduuleja koskevaan komission päätökseen, eikä niissä sen vuoksi ole mukana itse moduulien kuvausta. Tämän päätöksen liitteessä esitetään uusien ja vanhojen moduulien vastaavuustaulukko.
- [G 79] Vanhat moduulit perustuvat teknistä yhdenmukaistamista koskevien direktiivien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen eri vaiheissa käytettäviksi tarkoitetuista moduuleista ja CE-merkinnän kiinnittämistä koskevista säännöistä ja käytöstä tehdyssä päätöksessä ja [22]uudet tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista tehdyssä päätöksessä [26] määriteltyihin yleisiin moduuleihin. Rautatiealan erityisvaatimusten takia niitä kuitenkin on mukautettu (esim. yhteentoimivuuden osatekijöille ja osajärjestelmille on laadittu erilliset moduulit [42]).
- [G 80] Lisätietoja (muun muassa valmistajien, EY-tarkastuksen hakijoiden ja ilmoitetun laitoksen tehtävistä) on tämän oppaan liitteessä 2.

5.3. Moduulien valinta

5.3.1. Yhteentoimivuuden osatekijän arviointi

- [G 81] Yhteentoimivuuden osatekijän valmistaja voi itse valita tiettyä yhteentoimivuuden osatekijää koskevassa YTE:ssä esitetystä moduuleista valmistusprosessiinsa parhaiten sopivan.
- [G 82] Ilmoitetun laitoksen osallisuus yhteentoimivuuden osatekijän arviointiprosessissa on joka moduulissa erilainen.
- [G 83] Yleisesti ottaen YTE:ssä sallitaan valinta vähintään kahden eri moduulin välillä yhteentoimivuuden osatekijän vaatimustenmukaisuuden arviointia varten. Ne ovat moduuli valmistajille, joilla ei ole laadunhallintajärjestelmää, ja moduuli valmistajille, joilla sellainen on. Viimeksi mainittujen kohdalla ilmoitetun laitoksen on otettava huomioon akkreditoitun sertifiointilaitoksen myöntämä laadunhallintajärjestelmän virallinen (esim. standardin EN ISO 9001 mukainen) sertifiointi, jos se koskee yhteentoimivuuden osatekijää. Jos valmistajalla ei ole sertifioitua laadunhallintajärjestelmää, ilmoitetun laitoksen on arvioitava

yhteentoimivuuden osatekijän suunnittelussa ja/tai valmistuksessa käytetty laadunhallintajärjestelmä.

- [G 84] Jos valmistajalla on sertifioitu laadunhallintajärjestelmä, ilmoitetun laitoksen arviointi ei kata laadunhallintajärjestelmän yleisiä vaatimuksia, vaan ainoastaan tämän laadunhallintajärjestelmän soveltamisen tiettyyn yhteentoimivuuden osatekijään.
- [G 85] CA- ja CC-moduulit (CC-moduulia voidaan käyttää vain yhdistelmässä CB+CC) eivät edellytä ilmoitetun laitoksen mukana oloa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa tai ilmoitetun laitoksen antamaa todistusta.
- [G 86] CD-moduulit (CD-moduulia voidaan käyttää vain yhdistelmässä CB+CD) sekä CH- ja CH1-moduulit edellyttävät laadunhallintajärjestelmää.
- [G 87] Jos valmistajalla ei ole laadunhallintajärjestelmää, yhteentoimivuuden osatekijän arvioinnissa voidaan käyttää vain moduuleja CA, CA1, CA2, CB, CC ja CF (CC- ja CF-moduuleja voidaan käyttää vain yhdistelmissä CB+CC ja CB+CF).
- [G 88] Tiettyjen yhteentoimivuuden osatekijöiden kohdalla YTE:t eivät edellytä ilmoitetun laitoksen tekemää vaatimustenmukaisuuden arviointia (CA-moduuli) tai ilmoitetun laitoksen tuotantovaiheessa tekemää vaatimustenmukaisuuden arviointia (CC-moduuli). Näissä tapauksissa yhteentoimivuuden osatekijällä ei ole EY-vaatimustenmukaisuustodistusta. Valmistajan on kuitenkin annettava EY-vaatimustenmukaisuusvakuutus kaikille valmistetuille yhteentoimivuuden osatekijöille.

5.3.2. Yhteentoimivuuden osatekijän käyttöönsoveltuvuuden arviointi

- [G 89] Käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettely koskee osatekijöitä, joilta edellytetään käytönaikaisten kokemusten perusteella tehtävää hyväksyntää. Se on erityisesti määrätty käytettäväksi uuden rakenteen osatekijöille tai osatekijöille, joita käytetään uudella käyttöalueella.
- [G 90] Jos YTE edellyttää käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyä, on käytettävä CV-moduulia. Tässä tapauksessa se aina täydentää CB- tai CH1-moduulin mukaista vaatimustenmukaisuuden arviointia.
- [G 91] Käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettely merkitsee yleensä, että osatekijää on osajärjestelmään lisättyä jo käytetty tietty aika tai tietty kilometrimäärä.
- [G 92] Jos kyseinen YTE sen mahdollistaa, käyttöönsoveltuvuus voidaan arvioida simulointimenetelmiä (kuten koepenkkiä tai koepiiriä) käyttäen. Hyväksymisehdot on esitetty YTE:ssä

5.3.3. Osajärjestelmien EY-tarkastus

- [G 93] Hakija voi itse valita kyseistä osajärjestelmää koskevassa YTE:ssä esitetyistä moduuleista sen, joka parhaiten sopii osajärjestelmän suunnittelu-, tuotanto- ja lopputestaustilanteeseen.
- [G 94] Osajärjestelmiä arvioitaessa ilmoitetun laitoksen on kaikissa tapauksissa tehtävä EY-tarkastus, ja siitä on laadittava EY-tarkastustodistus.
- [G 95] SD- ja SH1-moduulit edellyttävät, että hakijalla on käytössä laadunhallintajärjestelmä.
- [G 96] SD-moduulia käyttääkseen hakijalla on oltava käytössä osajärjestelmän tuotantoa ja lopputestausta koskeva laadunhallintajärjestelmä.

- *****
- [G 97] SH1-moduulia käyttääkseen hakijalla on oltava käytössä osajärjestelmän suunnittelua, tuotantoa ja lopputestausta koskeva laadunhallintajärjestelmä.
- [G 98] Jos hankkeessa on mukana useita kumppaneita, laadunhallintajärjestelmään perustuvan moduulin käyttö edellyttää, että laadunhallintajärjestelmä kattaa kaikkien suunnittelussa, valmistuksessa, asennuksessa ja lopputestauksessa mukana olevien kumppanien (kuten esim. sekä rataverkon haltijan että toimittajien, jos nämä ovat mukana) olennaiset tehtävät.
- [G 99] Jos hakijalla ei ole laadunhallintajärjestelmää, osajärjestelmien EY-tarkastuksessa voidaan käyttää vain moduuleja SB+SF tai SG.
- [G 100] Hakijan, joka antaa EY-tarkastusvakuutuksen (moduulin SD tai SF mukaisesti) on oltava sama organisaatio kuin se, joka sai EY-tyyppitarkastustodistuksen.
- [G 101] Hakija antaa EY tarkastusvakuutuksen omalla vastuullaan. Hakijalla on siis kaikenlaisista sopimusjärjestelyistä riippumatta täysi vastuu tuotteesta, myös sen moduuli SB:n mukaisesta suunnittelusta. Jos osajärjestelmä ei täytä YTE:n vaatimuksia, hakija ei voi vedota siihen, että se vain valmisti tuotteen piirustusten pohjalta eikä siksi vastaisi suunnittelusta.
- [G 102] Jos hakija, jolla on EY-tyyppitarkastustodistus (hakija X), haluaa lisensoida tuotteensa suunnittelun jollekin muulle (hakijalle Y), se tapahtuu seuraavasti:
- hakija X saattaa kaiken tyyppitarkastukseen liittyvän asiakirja-aineiston hakijan Y saataville;
 - hakija Y hakee omaa EY-tyyppitarkastustodistusta ja liittää hakemukseensa edellä mainitun asiakirja-aineiston *"niiden testien tuloksina, jotka hakija on tehnyt asianmukaisessa testauslaitoksessaan tai jotka on teetetty hakijan puolesta ja tämän vastuulla jossain toisessa testauslaitoksessa"* (moduulin SB kuvauksen 3 kohta).
- Kun hakija Y on saanut tyyppitarkastustodistuksen, se voi varmistaa tuotteidensa tyyppimukaisuuden (moduuli SD tai SF).

5.4. Tiettyjä vaiheita koskevat arvioinnit

- 5.4.1. YTE:ssä määritellään ne vaiheet (kokonaissuunnittelu, tuotanto tai lopputestaus), joita vaatimustenmukaisuuden arviot koskevat, sekä ne arviointimenetelmät (suunnittelun katselmus, tyyppitesti, valmistusprosessin katselmus, tyyppihyväksyntä käytönaikaisten kokemusten perusteella jne.), joita on käytettävä. Moduulit valitaan näiden vaiheiden mukaan.
- 5.4.2. Eräiden perusparametrien (kuten yhteensopivuuden varmistamiseksi vaadittavien mittojen) kohdalla vain rakenteelliset ominaisuudet ovat oleellisia. Niissä tapauksissa vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa keskitytään yhteentoimivuuden osatekijän tai osajärjestelmän suunnittelun katselmukseen.
- 5.4.3. Jos YTE tai hakijan valitsema moduuli edellyttää suunnittelun katselmusta, tämä suunnittelun katselmus tulee joko
- antaa ilmoitetun laitoksen tehtäväksi dokumentoidun prosessin mukaisesti tai
 - sen täytyy sisältyä laadunhallintajärjestelmään.
- 5.4.4. Ilmoitetun laitoksen on arvioitava suunnittelun katselmuksen toteutus hakijan valitsemassa vaatimustenmukaisuuden arviointimoduulissa määritellyn menettelyn mukaisesti. Jos se on

osa riippumattoman kolmannen osapuolen sertifioidua laadunhallintajärjestelmää, ilmoitetun laitoksen on otettava tämä sertifiointi huomioon suunnittelun katselmuksen toteutusta arvioidessaan.

5.4.5. Hakija voi järjestää tiettyyn vaiheeseen rajoittuvan ilmoitetun laitoksen tekemän tarkastuksen. Tässä tapauksessa ilmoitettu laitos antaa EY:n välivaiheen tarkastuslausuman ja hakija antaa tällä perusteella EY:n välivaiheen vakuutuksen (yhteentoimivuusdirektiivin liite VI).

5.4.6. EY-tarkastuksen muista vaiheista vastaavan ilmoitetun laitoksen on otettava EY:n välivaiheen tarkastuslausuma huomioon osoituksena sen vaiheen vaatimustenmukaisuudesta, jota lausuma koskee.

5.5. Tapaukset, joita EY-tarkastus ei kata

5.5.1. Ilmoitetun laitoksen suorittama EY-tarkastus ei sisällä vaatimustenmukaisuuden tarkastusta seuraavissa tapauksissa:

- avoimeen kohtaan sovelletaan kansallisia sääntöjä;
- kyseessä on erityistapaus, johon ei sovelleta YTE:n 4 kohtaa;
- poikkeuksen myöntämisen vuoksi tapaukseen sovelletaan kansallisia sääntöjä YTE:n vaatimusten sijasta;
- uudistamisen tai parantamisen vuoksi tapaukseen sovelletaan kansallisia sääntöjä YTE:n vaatimusten sijasta.

5.5.2. Näissä tapauksissa EY-tarkastustodistuksessa ja EY-tarkastusvakuutuksessa tulee selvästi yksilöidä ne kyseisen YTE:n kohdat, joiden vaatimustenmukaisuutta ei ole arvioitu.

5.5.3. Nimetyn kaitoksen (DeBo) on arvioitava sovellettavien kansallisten sääntöjen mukaan ne osajärjestelmän osat, joita EY-tarkastus ei kata.

5.6. Uudistamisen tai parantamisen tapauksessa tehtävät arvioinnit

5.6.1. Näissä tapauksissa sovelletaan [20 artiklaa]. Tässä voidaan erottaa seuraavat tilanteet:

- olemassa olevan osajärjestelmän (tai osajärjestelmäsarjan) uudistaminen tai parantaminen uudistamis- tai parantamishetkellä voimassa olevien YTE:ien mukaisesti;
- olemassa olevan osajärjestelmän (tai osajärjestelmäsarjan) uudistaminen tai parantaminen, ei uudistamis- tai parantamishetkellä voimassa olevien YTE:ien mukaisesti, vaan aiempien YTE-versioiden mukaisesti (eli niiden YTE:ien mukaisesti, jotka olivat voimassa sen (tai niiden) alkuperäisen käyttöönoton aikaan);
- olemassa olevan osajärjestelmän (tai osajärjestelmäsarjan) uudistaminen tai parantaminen ilman mitään YTE:n versiota.

5.6.2. Kahdessa viimeksi mainitussa tapauksessa voimassa olevien YTE:ien soveltamislaajuudesta päättää se jäsenvaltio, jonka alueella osajärjestelmä on uudistamisen tai parantamisen jälkeen tarkoitus ottaa käyttöön.

5.6.3. Tällöin on mainittava kalustoyksikön muodostavien osajärjestelmien erityistilanne. Nämä osajärjestelmät tarvitsevat käyttöönottoluvan, jonka myöntää sen jäsenvaltion kansallinen turvallisuusviranomainen, jonka alueella kalustoyksikköä on tarkoitus käyttää. YTE:ien soveltamislaajuudesta päättää se jäsenvaltio, jossa ensimmäistä käyttöönottolupaa

uudistamisen tai parantamisen jälkeen haetaan. Lisälupiin liittyvien tarkastusten laajuutta on rajoitettava [23 tai 25 artiklan] määräysten mukaisesti.

- 5.6.4. Kun olemassa olevia osajärjestelmiä on uudistettu tai parannettu uudistamis- tai parantamishetkellä voimassa olevien YTE:ien mukaisesti, YTE:ien soveltaminen kokonaisuudessaan ei ole ongelma.
- 5.6.5. Termit ”uudistaminen” ja ”parantaminen” viittaavat olemassa oleviin osajärjestelmiin. [20 artiklan] asiayhteydessä ne eivät viittaa todistuksen saaneen tyyppin tai rakenteen muuttamiseen uusien osajärjestelmien tuottamiseksi.

6. YTE:N SOVELTAMINEN KOKO RAUTATIEJÄRJESTELMÄN OSIEN ELINKAAREN AJAN

6.1. Yhteentoimivuuden osatekijän saattaminen markkinoille

6.1.1. [10 artiklassa] todetaan, että ”Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta yhteentoimivuuden osatekijöitä

- saatetaan markkinoille vain, jos ne mahdollistavat rautatiejärjestelmän yhteentoimivuuden toteuttamisen siten, että ne ovat olennaisten vaatimusten mukaisia; ja
- käytetään alallaan tarkoitustaan vastaavalla tavalla sekä asennetaan ja pidetään kunnossa asianmukaisesti.

6.1.2. Nämä säännökset eivät estä kyseisten osatekijöiden saattamista markkinoille muuta käyttöä varten.”

6.1.3. Yhteentoimivuuden osatekijän saattaminen markkinoille on ensimmäinen toimenpide. Se tapahtuu yleensä osatekijän valmistusvaiheen jälkeen, ja sen tuloksena tämä osatekijä on ensimmäisen kerran saatavana EU:n alueella ja sitä on tarkoitus jaella tai käyttää EU:ssa. Markkinoille saattamisen käsite viittaa jokaiseen yksittäiseen yhteentoimivuuden osatekijään, ei osatekijän tyyppiin, riippumatta siitä, ovatko ne valmistettu yksittäisinä yksikköinä vai sarjatuotannossa.

6.1.4. Yhteentoimivuuden osatekijää voidaan tarjota (eli saattaa markkinoille) joko maksua vastaan tai ilmaiseksi, tyypillisesti niin, että valmistaja, valmistajan valtuutettu edustaja tai EU:n alueelle sijoittautunut maahantuojia fyysisesti luovuttaa sen tai siirtää sen omistusoikeuden jakelijoille tai suoraan loppukäyttäjille riippumatta siitä oikeustoimesta, johon siirto perustuu (kyseessä voi olla myynti, lainaus, vuokraus, liisaus tai mikä muun tyyppinen oikeustoimi tahansa).

6.1.5. Yhteentoimivuuden osatekijän on markkinoille saatettaessa oltava sovellettavien direktiivien ja YTE:ien vaatimusten mukainen. Koska markkinoille saattamisen käsite viittaa jokaiseen yksittäiseen yhteentoimivuuden osatekijään, valmistajan on varmistettava, että jokainen tällainen yhteentoimivuuden osatekijä on yhteentoimivusdirektiivin, siihen liittyvien YTE:ien ja muiden sitä koskevien direktiivien vaatimusten mukainen, kun se saatetaan markkinoille.

6.1.6. Jos valmistaja, tämän valtuutettu edustaja EU:ssa tai maahantuojia tarjoaa luettelossaan yhteentoimivusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien alaista yhteentoimivuuden osatekijää, sitä ei katsota tuodun markkinoille ennen kuin se todellisudessa on ensimmäisen kerran saatavilla. Jos luettelossa tarjottu yhteentoimivuuden osatekijä ei ole täysin yhteentoimivusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien vaatimusten mukainen, tämä on sen vuoksi selvästi mainittava luettelossa.

6.1.7. Kun yhteentoimivuuden osatekijä saatetaan markkinoille, sitä koskeva EY-vakuutus on oltava olemassa. EY-vakuutus voi koskea yhtä yksittäistä komponenttia tai samanlaisten komponenttien sarjaa. Molemmissa tapauksissa EY-vakuutuksen kattama komponentti tai sen kattamat komponentit on selvästi yksilöitävä vakuutuksessa esim. sarjanumeroiden avulla.

6.1.8. Markkinoille saattamisen ei katsota tapahtuvan seuraavissa tapauksissa:

- tuote siirretään kolmannessa maassa toimivalta valmistajalta EU:ssa olevalle valtuutetulle edustajalle, jolle valmistaja on antanut tehtäväksi varmistaa, että yhteentoimivuuden osatekijä on yhteentoimivusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien vaatimusten mukainen;

- tuote tuodaan EU:hun jälleenvientitarkoituksessa, toisin sanoen jalostusmenettelyn yhteydessä;
- tuote valmistetaan EU:ssa vietäväksi kolmanteen maahan;
- tuote on näytteillä messuilla tai näyttelyissä. Tällaisessa tapauksessa se ei välttämättä ole täysin yhteentoimivuusdirektiivin ja siihen liittyvien YTE:ien vaatimusten mukainen, mutta tämä on selvästi mainittava näytteillä olevan yhteentoimivuuden osatekijän yhteydessä.

6.2. Osajärjestelmien elinkaari

[G 103] Osajärjestelmän elinkaari sisältää seuraavat vaiheet:

- suunnittelu,
- tuotanto,
- lopputestaus,
- käyttöönotto,
- käyttö ja kunnossapito sekä
- käyttöiän päätyminen.

[G 104] Osajärjestelmän elinkaareen saattaa sisältyä useita uudistamisia tai parantamista.

[G 105] Kuten [5 artiklan 2 kohdassa] todetaan, *"[o]sajärjestelmien on oltava tässä direktiivissä säädettyllä tavalla niiden YTE:ien mukaisia, jotka ovat voimassa osajärjestelmien käyttöönoton, uudistamisen tai parantamisen hetkellä; tätä vastaavuutta on ylläpidettävä jatkuvasti kunkin osajärjestelmän käytön ajan"*.

[G 106] Osajärjestelmän käyttöönottohetkellä vastuu sen YTE:ien mukaisuudesta on EY-tarkastusvakuutuksen antaneella organisaatiolla. Lisäksi ilmoitetun laitoksen on tarkastettava tämä YTE:ien mukaisuus ja annettava siitä todistus.

[G 107] Kun osajärjestelmä on otettu käyttöön, vastuu sen YTE:ien mukaisuudesta on [15 artiklan 3 kohdan] mukaan sitä käyttävällä rautatieyrittäjällä tai rataverkon haltijalla sekä turvallisuudirektiivin 14 artiklan a kohdan mukaan kunnossapidosta vastaavalla yksiköllä kalustoyksikköjen kunnossapidon osalta.

[G 108] Tämän oppaan liitteessä 4 on vuokaavioilla havainnollistettuja käytännön esimerkkejä.

6.2.1. Osajärjestelmän suunnittelu, tuotanto ja lopputestaus

[G 109] Kuten [18 artiklan 2 kohdassa] todetaan, ilmoitetun laitoksen tehtävä alkaa suunnitteluvaiheessa ja päättyy juuri ennen osajärjestelmän käyttöönottoa. On huomattava, että ilmoitettu laitos ei mahdollisesti voi tarkastaa kaikkia asioita, jos se ei ole ollut mukana heti tuotantovaiheen alusta alkaen, ja joka tapauksessa ilmoitetun laitoksen tuleminen mukaan vasta myöhäisessä vaiheessa voi viivästyttää EY-tarkastusta ja niin ollen myös käyttöönottolupaa.

[G 110] EY-tarkastuksen tuloksena ilmoitettu laitos laatii EY-tarkastustodistuksen.

[G 111] Ilmoitetun laitoksen on laadittava myös EY-tarkastusvakuutukseen liitettävät tekniset asiakirjat [18 artiklan 3 kohta]. Niistä on myös *"käytävä ilmi kaikki tekijät, jotka liittyvät käyttöolosuhteisiin ja -rajoituksiin sekä kunnossapitoa, jatkuvaa tai määräaikaista tarkkailua, säätöjä ja huoltoa koskeviin ohjeisiin"*.

- [G 112] Teknisten asiakirjojen on sisällettävä nimettyjen elinten suorittamien sovellettavien kansallisten sääntöjen vaatimustenmukaisuuden tarkastusten tulokset sekä komission asetuksen (EY) N:o 352/2009 niin vaatiessa direktiivin 2004/49/EY 6 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu yhteiseen turvallisuusmenetelmään liittyvä riskinarviointiraportti (yhteentoimivuusdirektiivin liitteessä VI olevan 2.4 ja 3.3 kohdan mukaisesti).

6.2.2. Osajärjestelmän käyttöönotto

- [G 113] [15 artiklan 1 kohdassa] todetaan, että *"Kukin jäsenvaltio myöntää käyttöönottoluvan sen omalla alueella sijaitseville tai siellä käytettäville rautatiejärjestelmän rakenteellisille osajärjestelmille (...)"*.

Tätä varten jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarpeelliset toimenpiteet, jotta nämä osajärjestelmät voidaan ottaa käyttöön vain jos ne on suunniteltu, rakennettu ja asennettu tavalla, joka on niitä koskevien olennaisten vaatimusten mukainen, kun ne yhdistetään rautatiejärjestelmään.

Tämä sisältää kyseisten YTE:ien vaatimusten mukaisuuden, muttei rajoitu siihen. Se sisältää myös sovellettavien ilmoitettujen kansallisten sääntöjen mukaisuuden sekä näiden osajärjestelmien turvallisen yhdistämisen.

- [G 114] [18 artiklan] mukaan hankintayksikkö tai rakentaja taikka niiden EU:hun sijoittautunut edustaja laatii EY-tarkastusvakuutuksen ilmoitetun laitoksen toimittaman EY-tarkastustodistuksen ja todistuksen oheen liitettyjen teknisten asiakirjojen perusteella.
- [G 115] Kun tarkastusmenettely on suoritettu, sen jäsenvaltion kansallisen turvallisuusviranomaisen, jossa osajärjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön, on annettava osajärjestelmälle käyttöönottolupa.
- [G 116] Velvoite, jonka mukaan osajärjestelmän on oltava tietyn YTE:n mukainen, alkaa sen ensimmäisestä kyseisen YTE:n voimaantulon jälkeen tapahtuneesta käyttöönotosta, jos kyseinen osajärjestelmä kuuluu tämän YTE:n soveltamisalaan (sekä maantieteelliseen että tekniseen). Sen jälkeen tämä vaatimustenmukaisuus on tarkastettava jokaisen seuraavan käyttöönoton yhteydessä. Lisäksi tätä vaatimustenmukaisuutta on ylläpidettävä jatkuvasti kunkin osajärjestelmän käytön ajan.

6.2.3. Osajärjestelmän uudistaminen tai parantaminen

- [G 117] Uudistamisen tai parantamisen tapauksessa hankintayksikön tai valmistajan on ensiksi esitettävä hanketta koskeva suunnitelma asianomaiselle jäsenvaltiolle. Jäsenvaltion on tarkastettava tämä suunnitelma, ja päätettävä sovellettavassa YTE:ssä osoitettu täytäntöönpanostrategia huomioon ottaen, ovatko työt niin laajoja, että tässä direktiivissä tarkoitettu uusi käyttöönottolupa on tarpeen.
- [G 118] Uusi käyttöönottolupa on vaadittava aina, kun suunnitteilla olevat työt voivat vaikuttaa turvallisuuden tasoon.
- [G 119] Jos uusi lupa on tarpeen, jäsenvaltio päättää, miten laajasti YTE:itä on sovellettava hankkeeseen. Se voi tarvittaessa määritellä erityisesti ne osajärjestelmän ominaisuudet, joille on tehtävä uusi suunnittelun tarkastus ja/tai tyyppitesti, ne YTE:n osat, joiden vaatimuksia on noudatettava, tai ne osajärjestelmän osat, joiden on oltava YTE:ien mukaisia.

6.2.4. Osajärjestelmän käyttö ja kunnossapito

- [G 120] Ennen asiaa koskevien YTE:ien voimaantuloa käyttöönotettujen, parannettujen tai uudistettujen osajärjestelmien kohdalla näiden YTE:ien soveltaminen kunnossapitoon liittyviin korvaustoihin on vapaaehtoista.
- [G 121] Asiaa koskevien YTE:ien voimaantulon jälkeen käyttöön otetun, parannetun tai uudistetun osajärjestelmän kohdalla näiden YTE:ien vaatimusten mukaisuutta on ylläpidettävä koko osajärjestelmän elinkaaren ajan. Tämä koskee myös kunnossapitoon liittyviä korvaustöitä. Tämä sisältää myös sellaisten yhteentoimivuuden osatekijöiden käytön, joilla on EY-vakuutus.
- [G 122] Tämän vaatimuksen täyttämiseksi YTE:n kumoamisesta annettu säädös sisältää yleensä artiklan, jossa säädetään, että kumotun YTE:n säännöksiä sovelletaan edelleen YTE:n mukaisesti hyväksytyjen hankkeiden kunnossapidon yhteydessä.
- [G 123] Ilmoitetut laitokset voivat näin antaa EY-todistuksen, joka täyttää kumottujen YTE:ien vaatimukset, erityisesti sellaiseen osajärjestelmään kuuluvalla yhteentoimivuuden osatekijälle, joka on hyväksytty kyseisen YTE:n mukaisesti.
- [G 124] Sen lisäksi, että liikkuvan kaluston on täytettävä yhteentoimivuusdirektiivin vaatimukset, rautatieyrityksen on myös hankittava turvallisuusdirektiivin 10 artiklan mukainen turvallisuustodistus jokaisesta jäsenvaltiosta, jossa se toimii, ja rataverkon haltijan on hankittava turvallisuusdirektiivin 11 artiklan mukainen turvallisuuslupa.
- [G 125] Ilmoitettu laitos ei ole mukana osajärjestelmän käyttö- ja kunnossapitovaiheessa.

6.3. Kalustoyksikön käyttöönotto

- 6.3.1. Yhteentoimivuusdirektiivin [21 artiklan 1 kohdan] mukaan *"[e]nnen kuin kalustoyksikköä käytetään verkossa, kyseisen verkon osalta toimivaltaisen kansallisen turvallisuusviranomaisen on annettava lupa sen käyttöönottoon, jollei (...) toisin säädetä"*
- 6.3.2. Kalustoyksikkö voi koostua yhdestä tai useammasta osajärjestelmästä.
- 6.3.3. Yhteentoimivuusdirektiivi sisältää kaikki kalustoyksikköjen (sekä entisten että uusien) käyttöönottolupia koskevat määräykset.
- 6.3.4. Verkon muodostavien osajärjestelmien (infrastruktuurin ja kiinteiden varusteiden) ja kalustoyksikön muodostavien osajärjestelmien välillä on se tärkeä ero, että ensin mainitut saavat vain yhden käyttöönottoluvan (jonka myöntää sen jäsenvaltion kansallinen turvallisuusviranomainen, jossa verkko sijaitsee), kun taas viimeksi mainitut (ellei [V luvussa] toisin määrätä) tarvitsevat luvan jokaiselta jäsenvaltiolta, jonka alueella kalustoyksikköä on tarkoitus käyttää.
- 6.3.5. Kalustoyksikköjen kohdalla yhteentoimivuusdirektiivissä tehdään ero *"ensimmäisen käyttöönottoluvan"* (eli siinä jäsenvaltiossa annetun käyttöönottoluvan, jossa kalustoyksikkö on tarkoitus ensiksi ottaa käyttöön) ja *"täydentävien käyttöönottolupien"* (eli niissä jäsenvaltioissa annettujen käyttöönottolupien, joissa kalustoyksikköä on tarkoitus lisäksi käyttää) välillä.
- 6.3.6. Periaatteena on, että yhdessä jäsenvaltiossa tehtyjä tarkastuksia ei tarvitse toistaa muissa jäsenvaltioissa myönnettäviä lupia varten. Erityisesti EY-tarkastus on tehtävä ensimmäisen käyttöönottoluvan yhteydessä, ja se on voimassa myös täydentäviä lupia varten.

7. LIITELUETTELO

1. Eri YTE:iä koskevat tarkemmat ohjeet (sisältää luettelon sovellettavista standardeista ja muista asiakirjoista)
2. Vaatimustenmukaisuuden arviointi ja EY-tarkastus
3. Eurooppalaiset puitteet
4. Esimerkkejä YTE:ien soveltamisesta eri vaiheissa

(Euroopan rautatieviraston Internet-sivustolla on esitetty liitteiden uusimmat versiot, hyödyllisiä Internet-linkkejä ja -osoitteita sekä usein kysytyjä kysymyksiä.)

VIITEASIAKIRJAT

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[1]	Neuvoston direktiivi 91/440/ETY, annettu 29 päivänä heinäkuuta 1991, yhteisön rautateiden kehittämisestä	L 237, 24.8.1991	Direktiivi 2007/58/EY L 315, 3.12.2007	--
[2]	Neuvoston direktiivi 95/18/EY, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1995, rautatieyritysten toimiluvista	L 143, 27.6.1995	Direktiivi 2004/49/EY L 220, 21.6.2004	--
[3]	Neuvoston direktiivi 95/19/EY, annettu 19 päivänä kesäkuuta 1995, rautatieinfrastruktuurin kapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja infrastruktuurimaksujen perimisestä	L 143, 27.6.1995	Direktiivi 2001/14/EY (kumoaminen) L 75, 15.3.2001	--
[4]	Neuvoston direktiivi 96/48/EY, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1996, Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta	L 235, 17.9.1996	Direktiivi 2008/57/EY (kumoaminen) L 191, 18.7.2008	--
[5]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 98/34/EY, annettu 22 päivänä kesäkuuta 1998, teknisiä standardeja ja määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä	L 24, 21.7.1998	Direktiivi 2006/96/EY L 363, 20.12.2006	--
[6]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/12/EY, annettu 26 päivänä helmikuuta 2001, yhteisön rautateiden kehittämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamisesta	L 75, 15.3.2001	Korjaus, L 334, 18.12.2001	--
[7]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/13/EY, annettu 26 päivänä helmikuuta 2001, rautatieyritysten toimiluvista annetun neuvoston direktiivin 95/18/EY muuttamisesta	L 75, 15.3.2001	–	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[8]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/14/EY, annettu 26 päivänä helmikuuta 2001, rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä sekä turvallisuustodistusten antamisesta	L 75, 15.3.2001	Direktiivi 2007/58/EY L 315, 3.12.2007	--
[9]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2001/16/EY, annettu 19 päivänä maaliskuuta 2001, Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta	L 110, 20.4.2001	Direktiivi 2008/57/EY (kumoaminen) L 191, 18.7.2008	--
[10]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/17/EY, annettu 31 päivänä maaliskuuta 2004, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankintamenettelyjen yhteensovittamisesta	L 134, 30.4.2004	Asetus (EY) N:o 1251/2011 L 319 43, 2.12.2011	--
[11]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/49/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisön rautateiden turvallisuudesta sekä direktiivin 95/18/EY ja direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta	L 164, 30.4.2004	Direktiivi 2009/149/EY L 313, 28.11.2009	--
[12]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/50/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun neuvoston direktiivin 96/48/EY ja Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/16/EY muuttamisesta	L 164, 30.4.2004	Direktiivi 2008/57/EY (kumoaminen) L 191, 18.7.2008	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[13]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2004/51/EY, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2004, yhteisön rautateiden kehittämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY muuttamisesta	L 164, 30.4.2004	Korjaus L 164, 30.4.2004	--
[14]	Direktiivi 2007/32/EY Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun neuvoston direktiivin 96/48/EY liitteen VI ja Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2001/16/EY liitteen VI muuttamisesta	L 141, 2.6.2007	Direktiivi 2008/57/EY (kumoaminen) L 191, 18.7.2008	--
[15]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/58/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, yhteisön rautateiden kehittämisestä annetun neuvoston direktiivin 91/440/ETY ja rautateiden infrastruktuurikapasiteetin käyttöoikeuden myöntämisestä ja rautateiden infrastruktuurin käyttömaksujen perimisestä annetun direktiivin 2001/14/EY muuttamisesta	L 315, 3.12.2007	–	--
[16]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2007/59/EY, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, vetureita ja junia rautateillä yhteisössä ajavien veturinkuljettajien hyväksymisestä	L 315, 3.12.2007	–	--
[17]	Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/57/EY, annettu 17 päivänä kesäkuuta 2008, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä	L 191, 18.7.2008	Direktiivi 2009/131/EY L 273, 17.10.2009 Direktiivi 2011/18/EU L 57, 2.3.2011	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[18]	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1371/2007, annettu 23 päivänä lokakuuta 2007, rautatieliikenteen matkustajien oikeuksista ja velvollisuuksista	L 315, 3.12.2007	–	--
[19]	Neuvoston ja komission päätös 94/1/EY, tehty 13 päivänä joulukuuta 1993, Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Itävallan tasavallan, Suomen tasavallan, Islannin tasavallan, Liechtensteinin ruhtinaskunnan, Norjan kuningaskunnan, Ruotsin kuningaskunnan ja Sveitsin valaliiton välisen Euroopan talousaluetta koskevan sopimuksen tekemisestä	L 1, 3.1.1994	–	--
[20]	Asetus (EY) N:o 881/2004 Euroopan rautatieviraston perustamisesta (virastoasetus)	L 220, 21.6.2004	Asetus (EY) N:o 1335/2008 L 354, 31.12.2008	--
[21]	Neuvoston päätös 1999/468/EY menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä	L 184, 17.7.1999	Asetus (EU) N:o 182/2011 L55, 28.2.2011	--
[22]	Euroopan Parlamentin ja neuvoston päätös N:o 768/2008/EY, tehty 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvistä yhteisistä puitteista ja päätöksen 93/465/ETY kumoamisesta	L 218, 13.8.2008	–	--
[23]	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 765/2008, annettu 9 päivänä heinäkuuta 2008, tuotteiden kaupan pitämiseen liittyvää akkreditointia ja markkinavalvontaa koskevista vaatimuksista ja neuvoston asetuksen (ETY) N:o 339/93 kumoamisesta	L 218, 13.8.2008	–	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[24]	Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 661/2010/EU, annettu 7 päivänä heinäkuuta 2010, unionin suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi	L 286, 4.11.2010	–	--
[25]	Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1692/96/EY, tehty 23 päivänä heinäkuuta 1996, yhteisön suuntaviivoista Euroopan laajuisen liikenneverkon kehittämiseksi	L 228, 9.9.1996	Päätös N:o 661/2010/EU (kumoaminen) L 286, 4.11.2010	--
[26]	Neuvoston päätös 93/465/ETY, tehty 22 päivänä heinäkuuta 1993, teknistä yhdenmukaistamista koskevien direktiivien vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyjen eri vaiheissa käytettäviksi tarkoitetuista moduuleista ja CE-merkinnän kiinnittämistä koskevista säännöistä ja käytöstä	L 220, 30.8.1993	Päätös 768/2008/EY (kumoaminen) L 218, 13.8.2008	--
[27]	Neuvoston asetus (ETY) N:o 339/93, annettu 8 päivänä helmikuuta 1993, kolmansista maista tuotavien tuotteiden tuoteturvallisuutta koskevien säännöstenmukaisuuden tarkastamisesta	L 40, 17.2.1993	Asetus (EY) N:o 765/2008 (kumoaminen) L 218, 13.8.2008	--
[28]	Komission päätös 2006/679/EY Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 284, 16.10.2006	Kumoaminen: Päätös 2012/88/EU L 51, 25.1.2012 Muutos: Päätös 2012/463/EU L 217, 14.8.2012	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[29]	Komission päätös 2006/860/EY Euroopan laajuisten suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 342, 7.12.2006	Kumoaminen: Päätös 2012/88/EU L 51, 25.1.2012 Muutos: Päätös 2012/463/EU L 217, 14.8.2012	--
[30]	Komission päätös 2006/861/EY Euroopan laajuisten tavanomaisen rautatiejärjestelmän osajärjestelmää liikkuva kalusto – tavaraliikenteen vaunut koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 344, 8.12.2006	Muutos: Päätös 2009/107/EY L 45, 14.2.2009 Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[31]	Komission päätös 2006/920/EY Euroopan laajuisten tavanomaisen rautatiejärjestelmän osajärjestelmää käyttötoiminta ja liikenteen hallinta koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 359, 18.12.2006	Kumoaminen: Päätös 2011/314/EU L 144, 31.5.2011	--
[32]	Komission päätös 2011/229/EU osajärjestelmää ”liikkuva kalusto – melu” koskevista yhteentoimivuuden teknisistä eritelmistä	L 99, 13.4.2011	Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[33]	Komission asetus (EY) N:o 62/2006 osajärjestelmää tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 13, 18.1.2006	Komission asetus (EU) N:o 328/2012 L 106, 17.4.2012	--
[34]	Komission päätös 2008/217/EY Euroopan laajuisten suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän infrastruktuuriosajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 77, 19.3.2008	Muutos: Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[35]	Komission päätös 2008/163/EY rautatietunneleiden turvallisuutta Euroopan laajuisessa tavanomaisessa ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmässä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 64, 7.3.2008	Muutos: Päätös 2011/291/EU L 139, 26.5.2011 Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[36]	Komission päätös 2008/164/EY liikuntarajoitteisia henkilöitä Euroopan laajuisessa tavanomaisessa ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmässä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 64, 7.3.2008	Muutos: Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[37]	Komission päätös 2008/231/EY Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän käyttötoimintaosajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 84, 26.3.2008	Muutos: Päätös 2010/640/EU L 280, 26.10.2010 Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[38]	Komission päätös 2008/232/EY Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston osajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 84, 26.3.2008	Muutos: Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[39]	Komission päätös 2008/284/EY Euroopan laajuisen suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän energiaosajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 104, 14.4.2008	Muutos: Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[40]	Komission päätös C(2010)2576 virastolle annetusta toimeksiannosta kehittää ja tarkistaa YTE:itä niiden soveltamisalan laajentamiseksi kattamaan koko Euroopan unionin rautatiejärjestelmä			

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[41]	Komission päätös 2010/640/EU, annettu 21 päivänä lokakuuta 2010, Euroopan laajuisen tavanomaisen ja suurten nopeuksien rautatiejärjestelmän osajärjestelmää ”käyttötoiminta ja liikenteen hallinta” koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä tehtyjen päätösten 2006/920/EY ja 2008/231/EY muuttamisesta	L 280, 26.10.2010	Päätös 2011/314/EU L 144, 31.5.2011	--
[42]	Komission päätös 2010/713/EU, annettu 9 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY mukaisesti hyväksytyissä yhteentoimivuuden teknisissä eritelmissä käytettävistä vaatimustenmukaisuuden ja käyttöönsoveltuvuuden arviointimenettelyjen ja EY-tarkastusmenettelyn moduuleista	L 319, 04.12.10	--	--
[43]	Komission suositus 2011/217/EU, annettu 29 päivänä maaliskuuta 2011, rakenteellisten osajärjestelmien ja kalustoyksikköjen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY mukaisesta käyttöönottoluvasta	L 95, 8.4.2011	--	--
[44]	Yleinen toimeksianto toteuttaa tiettyjä toimia direktiivin 96/48/EC ja direktiivin 2001/16/EC nojalla – K(2007) 3371	Ei tule kyseeseen	–	--
[45]	Komission päätös 2011/274/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2011, Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän energiaosajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 126, 14.5.2011	Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[46]	Komission päätös 2011/275/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2011, Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän infrastruktuuri-osajärjestelmää koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L126, 14.5.2011	Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[47]	Komission päätös 2011/291/EU, annettu 26 päivänä huhtikuuta 2011, Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän liikkuvan kaluston osajärjestelmää "veturit ja henkilöliikenteen liikkuva kalusto" koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 139, 26.5.2011	Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[48]	Komission päätös 2011/314/EU, annettu 12 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan laajuisen tavanomaisen rautatiejärjestelmän osajärjestelmää "käyttötoiminta ja liikenteen hallinta" koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 144, 31.5.2011	Muutos: Päätös 2012/464/EU L 217, 14.8.2012	--
[49]	Komission asetus (EU) N:o 454/2011, annettu 5 päivänä toukokuuta 2011, Euroopan laajuisen rautatiejärjestelmän osajärjestelmää "henkilöliikenteen telemaattiset sovellukset" koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	L 123, 12.5.2011	Asetus (EU) N:o 665/2012 L 194, 1, 21.7.2012	--
[50]	Komission direktiivi 2009/131/EY, annettu 16 päivänä lokakuuta 2009, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY liitteen VII muuttamisesta.	L 273, 17.10.2009	--	--

Taulukko 6: Viiteasiakirjat

Viite	Asiakirjaviite	Virallinen lehti	Viimeisin muutos	Versio
[51]	Komission direktiivi 2011/18/EU, annettu 1 päivänä maaliskuuta 2011, rautatiejärjestelmän yhteentoimivuudesta yhteisössä annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/57/EY liitteiden II, V ja VI muuttamisesta	L 57, 2.3.2011	--	--
[52]	Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä	L 55, 28.2.2011	--	--
[53]	Komission päätös, annettu 25 päivänä tammikuuta 2012, Euroopan laajuisen rautatiejärjestelmän ohjaus-, hallinta- ja merkinanto-osajärjestelmiä koskevasta yhteentoimivuuden teknisestä eritelmästä	Päätös 2012/88/EU L 51, 1, 25.1.2012	--	--

MÄÄRITELMÄT JA LYHENTEET

Määritelmät

- [G 126] Seuraavassa taulukossa on luettelo tässä oppaassa käytetyistä termeistä sekä niiden määritelmät.
- [G 127] Eräät termit on jo aiemmin määritelty asiaa koskevissa säädöksissä; siinä tapauksessa ne esitetään kursivoituna ja lainausmerkeissä, ja määritelmän lähde mainitaan. Nämä määritelmät ovat sitovia.
- [G 128] Eräitä termejä ei ole määritelty säädöksissä. Siinä tapauksessa määritelmät on otettu standardeista tai oppaista tai ne ovat tämän oppaan laatineen työryhmän käsi-alaa. Nämä määritelmät eivät ole sitovia.

Taulukko 7: Määritelmät

Termi	Määritelmä/lähde
Euroopan rautatieviraston antamat asiakirjat	Mikä tahansa Euroopan rautatieviraston asetuksen (EY) N:o 881/2004 2 artiklan a kohdan nojalla julkaisema asiakirja.
Käyttöalue	Sen osajärjestelmän tai niiden osajärjestelmien ominaisuus, joihin yhteentoimivuuden osatekijä on tarkoitus sisällyttää.
Perusparametri	<i>"mikä tahansa yhteentoimivuuden kannalta ratkaiseva lakisääteinen, tekninen tai toiminnallinen edellytys, joka täsmennetään asiaankuuluvissa YTE:issä"</i> ([2 artiklan k kohta])
Vaatimustenmukaisuus	Tuotteelle, prosessille, palvelulle, järjestelmälle, henkilölle tai elimelle asetettujen määriteltyjen vaatimusten täyttyminen (päättökseen 768/2008/EY liitteessä 1 olevan R1 artiklan 12 kohdan tulkinta).
Vaatimustenmukaisuuden arviointi	<i>"prosessi sen arvioimiseksi, ovatko tuotteelle, prosessille, palvelulle, järjestelmälle, henkilölle tai elimelle asetetut määritellyt vaatimukset täyttyneet"</i> (päättökseen 768/2008/EY liitteessä 1 olevan R1 artiklan 12 kohta)
Vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos	<i>"elin, joka suorittaa vaatimustenmukaisuuden arviointitoimia kuten kalibrointia, testausta, sertifiointia ja tarkastuksia"</i> (päättökseen 768/2008/EY liitteessä 1 olevan R1 artiklan 13 kohta); yhteentoimivuusdirektiivin kohdalla ilmoitettu laitos on YTE:ien vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos ja nimetty laitos on kansallisten sääntöjen vaatimustenmukaisuuden arviointilaitos.
Yhteisen turvallisuusmenetelmän arviointilaitos	<i>"riippumaton ja toimivaltainen henkilö, organisaatio tai yhteisö, joka ottaa tehtäväkseen tutkia ja laatia todisteisiin perustuvan arvion siitä, täyttääkö järjestelmä asianmukaisesti turvallisuusvaatimuksensa"</i> (komission asetuksen (EY) N:o 352/2009 3 artiklan 14 kohta)

Taulukko 7: Määritelmät

Termi	Määritelmä/lähde
Hankintayksikkö	<i>"julkinen tai yksityinen yksikkö, joka tilaa osajärjestelmän suunnittelun ja/tai rakentamisen ja/tai ajan tasalle saattamisen ja/tai uudistamisen. Tämä yksikkö voi olla rautatieyritys, rataverkon haltija, kalustoyksikön haltija taikka toimiluvan haltija, joka vastaa hankkeen käyttöönnotosta"</i> ([2 artiklan r kohta])
Poikkeus	[9 artiklan] mukaisesti myönnetty vapautus YTE:n kaikista tai joistain vaatimuksista.
Suunnittelun tarkastus	tuotteen suunnittelun arviointi tutkimalla suunnittelumenetelmät, -välineet ja -tulokset ottaen tarvittaessa huomioon testien ja katselmusten tulokset ja käytönaikaiset kokemukset (menettely, joka sisältyy moduuliin CH1 yhteentoimivuuden osatekijöitä varten tai moduuliin SH1 osajärjestelmiä varten)
Nimetty laitos (DeBo)	Elin, jonka jäsenvaltio on nimennyt arvioimaan osajärjestelmien ilmoitettujen kansallisten sääntöjen mukaisuutta [17 tai 20 artikla]
Olennottaiset vaatimukset	<i>"kaikki liitteessä III kuvatut edellytykset, jotka rautatiejärjestelmän, osajärjestelmien ja yhteentoimivuuden osatekijöiden, myös liitäntöjen, on täytettävä"</i> ([2 artiklan g kohta])
Eurooppalainen eritelmä	<i>"yhteinen tekninen eritelmä, eurooppalainen tekninen hyväksyntä tai eurooppalaista standardia vastaava kansallinen standardi sellaisina kuin ne on määritelty direktiivin 2004/17/EY liitteessä XXI"</i> ([2 artiklan h kohta])
Nykyinen rautatiejärjestelmä	<i>"nykyisen rautatiejärjestelmän ratojen ja kiinteiden asennusten muodostama kokonaisuus sekä mihin tahansa luokkaan kuuluva ja mitä tahansa alkuperää oleva kalustoyksikkö, joka kulkee näissä rataverkoissa"</i> ([2 artiklan o kohta])
Yhdenmukaistettu standardi	<i>"eurooppalainen standardi, jonka jokin teknisiä standardeja ja määräyksiä ja tietoyhteiskunnan palveluja koskevia määräyksiä koskevien tietojen toimittamisessa noudatettavasta menettelystä 22 päivänä kesäkuuta 1998 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 98/34/EY liitteessä I mainittu eurooppalainen standardoimislaitos on hyväksynyt komission mainitun direktiivin 6 artiklan 3 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen antaman toimeksiannon pohjalta ja joka yksinään tai yhdessä muiden standardien kanssa muodostaa ratkaisun lakisääteisen vaatimuksen noudattamiselle"</i> ([2 artiklan u kohta])
Rataverkon haltija	<i>"elin tai yritys, joka on vastuussa erityisesti direktiivin 91/440/ETY 3 artiklassa määritellyn rautateiden infrastruktuurin tai sen osan perustamisesta ja ylläpidosta, mihin voi kuulua myös infrastruktuurin valvonta- ja turvajärjestelmien hallinnointi. Verkkoa tai verkon osaa koskevat infrastruktuurin hallinnon tehtävät voidaan antaa eri elimille tai yrityksille"</i> (turvallisuusdirektiivin 3 artiklan b kohta)

Taulukko 7: Määritelmät

Termi	Määritelmä/lähde
Innovatiivinen ratkaisu	Tekninen ratkaisu, joka täyttää yhteentoimivuusdirektiivin ja muiden perussopimuksesta johdettavien säädösten vaatimukset, mutta ei kaikkia asiaa koskevassa YTE:ssä esitettyjä vaatimuksia ja/tai joka ei ole arvioitavissa näissä YTE:issä esitetyillä tavoilla.
Kansallinen turvallisuusviranomainen	<i>"kansallinen elin, jolla on rautateiden turvallisuuteen tämän direktiivin säännösten mukaisesti liittyvät tehtävät, tai kahden valtion elin, jolle jäsenvaltiot ovat uskoneet nämä tehtävät yhtenäisen turvallisuusjärjestelmän varmistamiseksi rajat ylittävän erikoistuneen infrastruktuurin osalta"</i> (turvallisuudirektiivin 3 artiklan g kohta)
Ilmoitettu laitos	<i>"[elin], [jonka] tehtävänä on yhteentoimivuuden osatekijöiden vaatimustenmukaisuuden tai käyttöönsoveltuvuuden arviointi tai osajärjestelmien EY-tarkastusmenettelyn suorittaminen"</i> ([2 artiklan j kohta])
Avoin kysymys	Olennaisten vaatimusten mukaiset tekniset seikat, joita ei voida täsmällisesti käsitellä YTE:ssä ja jotka on selvästi yksilöity YTE:n liitteessä [5 artiklan 6 kohdan] mukaisesti.
Käyttöönotto	<i>"kaikki toimenpiteet, joilla osajärjestelmä tai kalustoyksikkö saatetaan suunniteltuun toimintakuntoon"</i> ([2 artiklan q kohta])
Markkinoille saattaminen	<i>"tuotteen asettaminen ensimmäistä kertaa saataville yhteisön markkinoilla"</i> (päätöksen 768/2008/EY liitteessä 1 olevan R1 artiklan 2 kohta), missä <i>"asettamisella saataville markkinoilla"</i> tarkoitetaan <i>"tuotteen toimittamista yhteisön markkinoille liiketoiminnan yhteydessä jakelua, kulutusta tai käyttöä varten joko maksua vastaan tai maksutta"</i> (päätöksen 768/2008/EY liitteessä 1 olevan R1 artiklan 1 kohta)
Pitkälle edennyt hanke	<i>"hanke, joka on edennyt sellaiseen suunnittelu- tai rakennusvaiheeseen, että teknisten toimitusehtojen muuttaminen ei tulisi asianomaisen jäsenvaltion kannalta kysymykseen. Kyseinen este voi olla luonteeltaan oikeudellinen, sopimuksellinen, taloudellinen, rahoituksellinen, yhteiskunnallinen tai ympäristöön liittyvä, ja se on perusteltava asianmukaisesti"</i> ([2 artiklan t kohta])
Rautatieyrittäjä	<i>"direktiivin 2001/14/EY määritelmän mukaista rautatieyrittäjästä ja muuta julkista tai yksityistä yritystä, joka harjoittaa rautateiden tavara- ja/tai matkustajaliikennettä ja joka on velvollinen huolehtimaan vetopalveluista; tähän kuuluvat myös yksinomaan vetopalveluja tarjoavat yritykset"</i> (turvallisuudirektiivin 3 artiklan c kohta)
Säädösympäristö	Tuotteita koskevat vaatimukset ja kaikki valtion tai valtion viranomaisen edellyttämät toimet ja toiminnot, jotka ovat tarpeen näiden vaatimusten tarkastamiseksi ja osoittamiseksi.
Uudistaminen	<i>"osajärjestelmän tai osajärjestelmän osan korvaamiseen liittyvät merkittävät työt, joilla ei muuteta osajärjestelmän yleistä suoritusastoa"</i> ([2 artiklan n kohta])

Taulukko 7: Määritelmät

Termi	Määritelmä/lähde
Erityistapaus	<i>"rautatiejärjestelmän osa, jota varten YTE:iin on sisällytettävä joko tilapäisiä tai pysyviä erityismääräyksiä maantieteellisten tai topografisten esteiden takia tai koska kaupunkiympäristö tai yhdenmukaisuus olemassa olevan järjestelmän kanssa asettaa rajoituksia. Tähän voivat sisältyä erityisesti muusta yhteisön verkosta erillään olevat radat ja verkot, kuormaulottuma, raideleveys tai raideväli sekä ainoastaan paikalliseen, alueelliseen tai historiallisessa tarkoituksessa tapahtuvaan käyttöön tarkoitettut kalustoyksiköt sekä kalustoyksiköt, jotka ovat peräisin kolmannelta maasta tai joiden määränpäänä on kolmas maa"</i> ([Article 2(l)])
Kunnossapidon yhteydessä tapahtuva osien vaihtaminen	<i>"osien vaihtaminen toiminnaltaan ja suoritusasoltaan vastaaviin osiin ennako- tai korjauskunnossapidon yhteydessä".</i> [2 artiklan p kohta]
Tekninen lausunto	Euroopan rautatieviraston virastoasetuksen 2 artiklan mukaisesti laatima asiakirja
Tyypitarkastus	EY-tyypitarkastus on se vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyn osa, jossa ilmoitettu laitos tutkii tuotteen teknisen suunnittelun sekä varmistaa ja vakuuttaa, että tuotteen tekninen suunnittelu täyttää siihen sovellettavien säädösten vaatimukset. (YTE:ien CB- ja SB-moduuleihin sisältyvä menettely, josta säädetään myös Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä 768/2008/EY.)
Uudistaminen	<i>"osajärjestelmän tai osajärjestelmän osan muuttamiseen liittyvät merkittävät työt, joilla parannetaan osajärjestelmän yleistä suoritusasoa"</i> ([2 artiklan m kohta])
Vapaaehtoisten vaatimusten ympäristö	Tuotteita koskevat vaatimukset ja asiakkaan sopimuksen nojalla edellyttämät toimet ja toiminnot, jotka ovat tarpeen näiden vaatimusten tarkastamiseksi ja osoittamiseksi, mutta jotka eivät ole valtion tai valtion viranomaisen edellyttämiä.
Selitys	Tässä oppaassa on käytetty termiä "Nimetty laitos" "Designated body"stä , vaikka direktiivin suomenkielinen versio käyttää termiä "nimetty elin". Termiä "nimetty laitos" on käytetty suomalaisessa lainsäädännössä.

Lyhenteet

Taulukko 8: Lyhenteet

LYHENNE	LYHENTÄMÄTÖN TEKSTI
AEIF	Euroopan rautatiejärjestelmien yhteentoimivuuden liitto (Association Européenne pour l'Interopérabilité Ferroviaire)
CCS	Ohjaus, hallinta ja merkinanto
CEN	Eurooppalainen standardoimisjärjestö (European Committee for Standardisation)
CENELEC	Eurooppalainen sähkötekniikan alan standardoimisjärjestö (European Committee for Electrotechnical Standardisation)
CR	Tavanomainen rautatiejärjestelmä (Conventional Rail)
CSM	Yhteinen turvallisuusmenetelmä (Common Safety Method)
DeBo	Nimetty laitos (Designated Body)
ECM	Liikkuvan kaluston huollosta vastaava elin (Entity in Charge of Maintenance)
EEA	Euroopan talousalue, ETA (European Economic Area)
EIM	Euroopan rataverkon haltijoiden yhteistyöelin (European Infrastructure Managers)
EMC	Sähkömagneettinen yhteensopivuus (Electromagnetic Compatibility)
Energia	Energia
EPTTOLA	Eurooppalaisten henkilöjunien ja vetokaluston vuokralleantajien yhdistys (European Passenger Train and Traction Operating Lessors Association)
ERA	Euroopan rautatievirasto (European Railway Agency)
ERADIS	Euroopan rautatieviraston yhteentoimivuuden ja turvallisuuden tietokanta (European Railway Agency Database of Interoperability and Safety)
ERTMS	Eurooppalainen junaliikenteen hallintajärjestelmä (European Rail Traffic Management System)
ESO	Eurooppalainen standardoimisjärjestö (European Standardisation Organisation)
ETCS	Eurooppalainen junakulunvalvontajärjestelmä (European Train Control System)

Taulukko 8: Lyhenteet

LYHENNE	LYHENTÄMÄTÖN TEKSTI
ETSI	Eurooppalainen telealan standardoimisjärjestö (European Telecommunications Standards Institute)
EU	Euroopan unioni
GSM-R	Rautateiden integroitu liikenneviestintäjärjestelmä (Global System for Mobile Communications – Railway)
HS	Suurnopeus (High Speed)
IC	Yhteentoimivuuden osatekijä (Interoperability Constituent)
IEC	Kansainvälinen sähköalan standardoimisjärjestö (International Electrotechnical Commission)
IM	Rataverkon haltija (Infrastructure Manager)
INF	Infrastrukturi
ISO	Kansainvälinen standardoimisjärjestö (International Organization for Standardization)
ISV	Välivaiheen tarkastuslausuma (Intermediate Statement Verification)
LOC&PAS	Veturit ja henkilöliikenteen liikkuva kalusto (Locomotives and Passenger Rolling Stock)
MS	EU:n tai ETA:n jäsenvaltio (Member State)
NB Rail	Rautatiealaa edustava ilmoitettujen laitosten koordinaatioryhmä (Coordination group of NoBos for railway products and systems)
NoBo	Ilmoitettu laitos (Notified Body)
NSA	Kansallinen turvallisuusviranomainen (National Safety Authority)
PRM	Liikkumisestainen henkilö (Person with Reduced Mobility)
OJ	Euroopan unionin virallinen lehti (Official Journal of the European Union)
OPE	Käyttötoiminta ja liikenteen hallinta (Operation and Traffic Management)
Q&C	Kysymyksiä ja selityksiä (Questions and clarifications)
QMS	Laadunhallintajärjestelmä (Quality Management System)
RFU	Käyttösuositus (Recommendation for Use)

Taulukko 8: Lyhenteet

LYHENNE	LYHENTÄMÄTÖN TEKSTI
RISC	Rautateiden yhteentoimivuus- ja turvallisuuskomitea (Railway Interoperability and Safety Committee)
RST	Liikkuva kalusto (Rolling Stock)
RU	Rautatieyrittäjä (Railway Undertaking)
SRT	Rautatietunneleiden turvallisuus (Safety in Railway Tunnels)
TAF	Tavaraliikenteen telemaattiset sovellukset (Telematic Applications for Freight Services)
TAP	Henkilöliikenteen telemaattiset sovellukset (Telematic Applications for Passenger Services)
TEN-T	Euroopan laajuinen liikenneverkko (Trans-European Network for Transport)
TO	Tekninen lausunto (Technical Opinion)
TSI	Yhteentoimivuuden tekninen eritelmä, YTE (Technical Specification for Interoperability)
UIC	Kansainvälinen rautatieliitto (Union Internationale des Chemins de fer)
UIP	Kansainvälinen yksityisvaunujen omistajien liitto (Union Internationale d'associations de Propriétaires de wagons de particuliers)
UIRR	Yhdistettyjen kuljetusten kansainvälinen liitto (Union Internationale des opérateurs de transport combiné Rail-Route)
UITP	Kansainvälinen joukkoliikenneliitto (Union Internationale des Transports Publics)
UNIFE	Euroopan rautatieteollisuuden liitto (Union des Industries Ferroviaires Européennes)
WAG	Tavaravaunut